

ÉLETTÜNK

XXIII. évf. 11. szám (23. Jahrg. Nr. 11.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1991. november.

FRANK MIKLÓS:

Pillantás a másik világba

ELMÉLKEDÉS MINDENSZENTEK NAPJÁN

*„En jártam, hova legtöbb hull a lángból
s láttam, mit nem tud, sem bír elbeszélni
ki visszatér e magasabb világból.*

*Mert mikor vágyát közelítve kémli,
oly mélységekbe száll az emberelme,
hogy az emlék nem képes utolérni.*

(Babits Mihály fordítása)

A világ leghíresebb kulcslyuka Rómában van. A túrista számára olyan, mint diáknak a kötelező olvasmány. Nincs is olyan idegenvezető, aki nem dirigálná a városnéző buszt fel az Aventin-dombra, hogy megmutassa a bámuló idegeneknek ezt a kis csemegét. A dombtetőre vezető út a Santa Sabina és Sant'Alessio bazilikák után egy kis térbe torkollik: Piazza dei Cavalieri di Malta – a máltai lovagok tere. A háttérben a bencések temploma és kolostora, a Sant'Anselmo, jobbra a máltai lovagrend villája, illetve az azt körülvevő majd 3 méter magas köfal. Az épületből az ember ugyan mit sem lát, de nem is ez a lényeg, hanem a hatalmas bojárati kapu. Ezen van a híres kulcslyuk, pontosabban egy kerek nyílás, melybe mindenkinek illik bekukucskálni, aki az Örök Városban jár. A látvány, mely az ember szeme elé tárul, valóban megéri a fáradságot. A villa kertjének zölddel befűttatott lugasán keresztül, annak végén a távolban a Szent Péter bazilika kupolája látható.

Mindenszentek ünnepén ez a lenyűgöző kép jut eszembe. Mint valami kulcslyukon át – ezen a napon – egy pillantást vethetünk egy csodálatos világba, melynek létéről csak a hitünk biztosít bennünket s amelyről Szent Pál, Izajást idézve, azt írja a korintusiaknak: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt”. Dante pedig „Isteni színjáték”-a harmadik részének, a Paradicsom-nak első énekében így ír róla:

A Magyar Püspöki Kar konferenciája

Szeptember 24-e és 26-a között tartotta a pápalátogatás óta első ülését a Magyar Püspöki Konferencia. A püspökök részletesen foglalkoztak a pápalátogatás értékelésével. Ennek során egy teljes napot szenteltek a Szentatya hozzájuk intézett beszédének. – A továbbiakban, költségvetési problémákon kívül, a püspökök a Magyar Karitás püspöki referensévé Takács Nándor székesfehérvári megyéspüspököt választották meg és meghallgatták Frank Miklós-nak, a Püspöki Kar Karitás-megbizottjának beszámolóját az elmúlt év tevékenységéről. – A Püspöki Titkárság új irodaigazgatója Keszthelyi Ferenc ciszterci szerzetes lett. A főpásztorok felhívták a híveket, naponta imádkozzanak a délszláv népek békéjéért. A családpasszoráció gondjairól Ács István egyházi segédpüspök számolt be, a „Centésimus annus” kezdetű új pápai körlevél és a „Rerum novarum” századik évfordulója alkalmából megrendezésre kerülő tudományos szimpózium előkészületeiről pedig Dankó László kalocsai érsek tájékoztatta a Püspöki Kart. (M. K.)

És mégis – bármennyire is meghalad ez a világ minden elképzelést, ha a szavak erőtlene és elégtelene, hogy csak megközelítőleg is leírják, megsejtessék azt a boldogító valóságot, amelyet mennyországunk szoktunk nevezni, nekünk, földi halandóknak, erre a pillantásra a kulcslyukon keresztül szükségünk van. Igen, mondhatnám létkérdés számunkra, hogy időről-időre tudatosítsuk magunkban: ez a másik világ létezik. Nem a fantáziánkban, nemcsak a hitünkben, hanem valóságosan. Legalább annyira valóságosan, mint a saját világunk, amelyben élünk, akkor is, ha érzékszerveinkkel nem vagyunk képesek elérni, ha nincsenek műszereink, melyek kimutatják; létét nem jelzi semmiféle radar, sem pedig a világűrbe kémlelő elektronikus teleszkópok. Ez a világ más szerkezetű, mint a miénk, mások a törvényszerűségei, más az értékrendje. És mégis ez az a világ, mely nélkül a miénk sem létezik; ez viszi el minden lét ősforrásához és végső magyarázatához, ahonnan minden elindult és ahová minden visszatér: ez a teremtő, alkotó, örök és végtelen Szellem, az Isten világa.

A mai ünnep azt mondja, hogy ehhez a világhoz közünk van. Nemcsak anyagban, hogy mindnyájunk életének folyása egyszer beléje torkollik, hanem úgy is, hogy ott élnek – igen – valóságosan élnék azok, akik Szent Pál szavai szerint a jó harcot megharcolták, a pályát végigjárták, a hitet megtartották s akik elnyerték ott az élet koronáját.

Életbevágóan fontos számunkra, hogy erről meg ne feledkezzünk. Hétköznapijaink taposómalmában, temérdek gond és baj közepette nem is jutunk hozzá, hogy gondoljunk rá. Idegeink agyon vannak strapálva, energiánk kiszípolozva – nem csoda hát, hogy egy nem látható, nem hallható, nem tapasztalható világ jelenléte, valósága lassan elhomályosul. Pedig kár. Mert éppen azok, akik oda eljutottak, nekünk is megmagyarázhatják, hogy ezt hogyan csinálták. Tőlük megkaphatjuk a receptet, ők felhívhatják figyelmünket a nehézségekre, a veszélyekre. Mint a sikeres sportolók, kik visszavonulva az aktív sporttól, edzőként készítik elő a fiatalokat az egyre kiválóbb teljesítményekre, ők is lehetnek a mi edzőink ebben a „sportvilágban”, melyet életnek nevezünk. Ezen a napon őket ünnepeljük. Mint Olimpia-győztesek a lelki száztusa-versenyben, ma ők állnak fenn a dobogón s körülveszi őket büszke örömről és ragaszkodásunk. Hogyne, hisz a mieink, közülünk, soraink-

ból valók. Nem mítikus alakok, nem szupermen-ek, hanem testből és vérből való embertársaink. Itt éltek közöttünk, némelyikük nem is olyan régen, problémáik, nehézségeik hasonlítottak a miénkhez. Amiben különböznek tőlünk, hogy egész emberek voltak, akiknek sikerült egyéniségük kibontása, akik mindent egy tétre tettek fel s ennek érdekében minden egyébről lemondtak. Ők az Isten- és emberszeretet bajnokai: nem holmi vérszegény, életidegen figurák, hanem nők és férfiak, fiatalok és öregek, papok, világiak és szerzetesek, házások és magánosan élők, valamennyien két lábbal a földön, de egész szívükkel az Istennél. Nem tétovázáltak, nem alkudoztak, nem kötöttek kompromisszumokat, nem kerestek kibúvót: amit vállaltak, azt következetesen keresztülvitték, amit megígértek, ahhoz ragaszkodtak. Nem az-e a mi bajunk manapság, hogy egyre ritkábbak köztünk az ilyen egydarabból faragott egyéniségek? Nem az-e a problémája a fiataljainknak, hogy nem látnak maguk körül senkit, akire felnézhetnének, akinél érzik, hogy szavai és tettei közt nem tátong szakadék? Hol vannak ma az ilyen hiteles egyéniségek, akik egyszerűen azzal, hogy vannak, lelkesedést váltanak ki azokból, akik találkoznak velük? Akad persze ilyen ma is, gondoljunk csak a sokat emlegetett Kalkuttai Teréz anyára, vagy Roger Schutz-ra, a Taizé-i priorra, vagy II. János Pál pápára – ők mint a mágnes vonzzák a fiatalokat. De többre lenne szükség ebből a fajtából, hogy a következő generáció beléjük tudjon kapaszkodni, hogy reményt meríthessen a jövőre, ahelyett, hogy resignálva feladja önmagát, vagy a mámorba meneküljön a kilátástalanság elől.

Mindenszentekkor ilyen pozitív, jövőt építő, talpig emberekre gondolunk, olyanokra, mint Assisi Szent Ferenc, Loyolai Szent Ignác, Xavéri Szent Ferenc, Avilai Szent Teréz, amilyen Szent István, Szent László, Szent Erzsébet, vagy Szent Margit. Velük lépünk egyfajta véd- és dacsövetségbe. Ők, mint Isten barátai sok mindent tehetnek értünk: kieszközölhetik számunkra mindazt az erőt és segítséget, amire szükségünk van, hogy megálljuk a helyünket. Nem vagyunk egyedül, magunkra hagyatva. Mindig és mindenkor számíthatunk az ő szolidaritásukra. Ha ők mellénk állnak, akkor nincs mitől félnünk, nincs miért aggódnunk. Ez az amit a hitvallásban „szentek egyeségének” nevezünk. Már nemcsak arról van szó, hogy a kulcslyukon belesünk ebbe a másik világba, hanem, hogy a mi földi életünk már most egybekapcsolódik azzal az élettel, amely felé valamennyien menetelünk. S ez a megvalósulása Jézus mondásának: „Isten országa közöttetek van.” Igen, itt: köztünk, velünk, bennünk. ■

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 33. VASÁRNAPRA
(november 17.)

Jézus így tanította tanítványait az Olajfák hegyén: „A nagy gyötrelmet következő időkben a nap elsötétedik, a hold nem ad világosságot...” (Mk 13,24)

A világ végét gyötrelmes idők előzik meg. Jézus szavaiból úgy tűnik, mintha kozmikus katasztrófa történe, esetleg több is egymás után: akár egymás következtében, akár egymástól függetlenül. Lebetséges, hogy ez(ek)e katasztrófákat mi idézzük majd elő, erre is képesek vagyunk...

Jézus szavaiból kiderül, hogy a történe hosszabb, vagy hosszú időt vesz igénybe, mert többszámú mondja a „következő időkben” kifejezést. A többrendbeli elsötétetés kell megelőzze Jézus jövetelenek mindent-mindenkit vakító világosságát.

Végül is mindegy, hogyan történik. Fontos, hogy őszinte szívvel várjuk Jézus dicsőséges eljövetele. Lényeges, hogy életünk nap mint nap olyan legyen: várhassuk Jézust őszinte szívvel...!

AZ ÉVKÖZI 34. VASÁRNAPRA
KRISZTUS KIRÁLY ÜNNEPE
(november 24.)

(Te vagy a zsidók királya?) Jézus így válaszolt: „Magadtól mondd ezt, vagy mások mondták neked rólam?” (Jn 18,34)

Jézus Pilátushoz is küldetett, az ő lelke üdvéért is vette magára a szenvedések sorozatát, a halált. Jézus kérdésével behatol Pilátus lelkébe: gondolkodtál-e azon, ki vagyok én? A hozzád is elért csodák hírek alapján ki lehetek én? ...

Pilátus — emberi szokás szerint — nem veszi észre Isten jelentkezését. A hallottakon biztosan csodálkozott, de válaszában elárulja, hogy nem gondolkodott rajta. Talán most fog...? Isten még ezt az alkalmat is felhasználja egy szeretett lélek megmentésére...

Ha Pilátus olyan valamit mormogott volna: „Ha a zsidók királya vagy, gondoldj rám néha” — biztosan megígérte volna Jézus neki is a mennyországot. Igaz, ezzel a „jobb latorral” egy sorba került volna, de még mindig jobb egy lator mellett a mennyben, mint nélküle a pokolban. Végül is nem csupán a lator található a mennyországban...

Jézus e rettenetes órában is szuverén „király” marad, Pilátussal szemben is. Akár elfogadják a pilátus-lelkű emberek, akár nem. Ó Király.

ADVENT ELSŐ VASÁRNAPJÁRA
(december 1.)

Az egyház a liturgiai reform kapcsán a szentmise olvasmányait, így az evangéliumot (Folytatás a 2. oldalon.)

„Nem vagyok tökéletes” (3)

Robert J. Furey, fiatal amerikai pszichológus „So I'am not Perfect” (Nem vagyok tökéletes), — alcíme szerint „A psychology of humility” (Az alázat lélektana) című könyvéből. Ismerteti és magyarra fordította Puskely Mária.

A GYERMEKEK VILÁGA

A szerző nemrégiben megvizsgálta egy 29 kötetből álló gyermekkönyvsorozatot. Minden egyes kötet egy-egy erényt mutatott be egy hős alakjába öltöztetve. Pl. Helen Keller: kemény akarat, Robinson: bátorság stb. Alázatról nem volt szó egy műben sem. Valószínűleg azért, mert a gyermekeknek nincs szükségük alázatra. A gyermek mágikus világban él, hiszi, hogy egy nap ő is bátor lesz, mint Robinson, vagy hős, mint Winnetou, vagy repülni fog, mint Münchhausen... Emberi korlátait a mágikus világ szintjén „lépi át”, nem gondol elfogadásukra. A gyermeknek joga van arra, hogy higgyen a mese mágikus valóságában. Végül a hős „boldogan él, ha meg nem halt”. Addig egészséges a gyermek fejlődése, amíg fantáziájával azonosulni tud az erényeket, értékeket megtestesítő hősökkel. Ne-

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

géliumokat is, három éves ciklusra osztotta fel az addigi egy éves ciklus helyett. Advent első vasárnapjával a „C” (azaz a harmadik) év szövegeit olvassuk.

„Jelek lesznek a napban, holdban és a csillagokban, a földön pedig kétségbeesett rettegés támad... a tenger zúgása és háborgása miatt”. (Lk 21,25)

Jézus korában a jelek sokkal mélyebb, gyakorta ijesztőbb helye volt az emberek gondolkodásában és világában, mint ma. Egyrészt sok, ma ismert jelenségnek nem tudták magyarázatát, másrészt erősebben hajlottak a titokzatos dolgok babonás magyarázatára-hívására. Ma nem vagyunk babonások — de nem hisszük azt sem, amit lehet, vagy kell(ene)...

Világunkban a jelek elvesztették jellegüket és az őket megillető természetes jel-entésüket...

A tenger háborgása a lélek háborgását jel-képezi, egzisztenciális, létünket fenyegető veszély képében. Jézus figyelmeztet: ha földi értelemben életünk nagy veszélybe kerülhet, „Isten kezében” nincsen ilyen fenyegetés. Őbenne oltalomban, megmentésben részesülünk...

ADVENT 2. VASÁRNAPJÁRA (december 8.)

Tibériusz császár uralkodásának tizenötödik esztendejében történt. Poncius Pilátus volt Judea helytartója. Galileának Heródes volt negyedes fejedelme... (Lk 3,1)

Lukács, az orvos-történész, igyekszik pontos időmeghatározást adni Keresztelő Szent János, illetve Jézus nyilvános fellépésének idejéről. Tekintettel — az általuk nem hiányolt — tényre, hogy általános időszámítás nem volt, a különböző uralkodók uralkodási évei voltak a biztos pontok egy-egy történés időbeli meghatározására.

Ilyen felsorolás a történés valóságát is bizonyítja. Isten a történelemben is meghatározható időben lépett be az emberiség életébe. A mienkbe mikor lépett be? És milyen a fejlődés lelkiiségünkben, szellemiségünkben, személyiségünkben és tetteinkben?

Fejős Ottó

hez élethelyzetekben azonban a fantázia kevés: egy elhanyagolt, nem-kívánt, ott-hontalan gyermek gyorsan reménytelen-né válik, elveszti saját szeretetre-méltóságának tudatát. A mágikus-mesés világ csak egészséges élethelyzetben segíti a gyermeket. Ha egy szeretetet nélkülöző gyermek szembesül a kegyetlen valósággal (otthonalanság, kivetettség stb.), összeroppan, búskomor lesz, kábítószerekhez nyúl, vagy öngyilkosságot követ el. A gyermeknek, mielőtt önmagát elfogadná, arra van szüksége, hogy mások elfogadják és szeressék. Ebben a folyamatban a szülők a legfontosabb feladat. A szülők legtöbbször föl sem fogják, milyen fontosak ők gyermekük életében. Hány gyermek szenved perfekcionista szülei miatt! Kimondatlanul is ezt hallja tőlük naponta: „Nem azért szeretlek, aki vagy, hanem azért, amit tenni tudsz”. Az egészséges lelkületű szülők napi üzenete pedig így hangzik: „Azért szeretlek, mert vagy, olyannak szeretlek, amilyen vagy és amilyenné majd válsz”. Az egészséges szülő-gyermek kapcsolatot a szülők feltétel nélküli szeretete jellemzi. A gyermek még a büntetést is a szeretet jeleként fogadja. Ezt hallja: „Azért fegyelmezlek, mivel szeretlek”.

A gyermeknek nincs szüksége alázatra, mert nem kell önmagát elfogadnia. Arra van szüksége, hogy őt elfogadják. Ha ez a feltétlen szeretetelmény kimarad gyermekkorából, féltő, hogy soha nem tudja majd magát elfogadni, azaz nem lesz alázatos.

A felnőttek sokat tanulhatnak a gyermektől. Rég elfeledett bölcsességet, bizalmat, nyitottságot.

Egy első osztályos kislány lázasán rajzol. Tanítója megkérdezi: Mit rajzolsz? Isten képét! — volt a válasz. — Ó — így a tanító — senki sem tudja, milyen az Isten! — Ha befejeztem, majd tudni fogják! — válaszolta égő arccal a kislány és tovább rajzolt. Nem szabad az ésszerűség korlátai közé szorítanunk a gyermek fantáziáját, s bolondságnak minősíteni. Hagyjuk, hogy a gyermek gyermek, a fiatal fiatal legyen. Mindegyik kornak megvan a maga bölcsessége. A mágikus világ 9–10 éves korban kezd szétfoszlani. Ez nagy válságot okoz a gyermekben. Ekkor kezd megérteni, hogy bizonyos dolgokat nem lehet megváltoztatni, hogy a halott többé nem tér vissza. Harag, ellenséges érzület, vagy levertség jelentkezhet bennük. A felnőtt megfelelő felvilágosítással segítheti, de főképp azzal, hogy meghallgatja a gyermek keserű vagy dühös kirohanásait. A tizenéves, ha ebben a válságban visszamenekül a mesék világába, passzív megfigyelővé válik, s képtelen lesz arra, hogy a dolgokat a maguk valóságában elfogadja. Ha továbbra is azt tapasztalja, hogy szülei feltétel nélkül elfogadják őt, lassan kibontakozik benne önmaga elfogadásának képessége.

A 13–18 év közötti fiatal hol a pokolban, hol a mennyben érzi magát: hogy felépítse függetlenségét, először családjától akar szabadabbá válni, majd társai között akar első lenni. Most építi fel önazonosságát. Önbecsülése most is attól függ, hogyan fogadják el szülei. Ez segíti legjobban önmaga elfogadásában; így válik felnőtté... Így tud másokat elfogadni, értékelni. Az egészséges fejlődés egybeesik az alázat erényének növekedésével.

(Folytatjuk)

Megalakult a Magyar Pax Romana Fórum

Hazánk felszabadulásával anakronizmusnak tetszik, hogy még mindig a külföldi Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom a (KMÉM) az egyedüli teljes jogú magyar tagja a Pax Romanának és nem egy az egész magyar katolikus értelmiséget, valamint egyetemi ifjúságot reprezentáló és még megalakítandó „csúcscserep”. Ez épp úgy idejétmúlt jelenség, mint az, hogy az értelmiségnek és diákságnak a magyar katolicizmusban sincsen felső szinten képviselője és koordináló szerve. Mindkét anakronizmusnak a megszüntetésére és az üldözés éveiben egymástól elszigetelődött közösségeink összefogására a Magyar Pax Romana Fórum egybehívásával tettük meg az első réteva lépést. Felhívásunknak jó visszhangja támadt, és április 5-én Győrben a következő 22 közösség jelent meg és fogadta el elvben a Pax Romana gondolatát: a Ciszter Óregdiák Szövetsége; Piarista Óregdiák Szövetsége; Háló — közösségek szervezete; Bokor; Márton Áron Társaság; Győri Értelmiségi Csoport; Budapesti Vigília Kör; KIM Budapest; Keresztény Ökumenikus Baráti Társaság; Keresztény Orvosok Egyesülete; Regnum Marianum; Rákóczi Társaság; Keresztény Értelmiségi Szövetség; Bencés Diákszövetség; Szegedi Értelmiségi Csoport; Kaposvári Értelmiségi Csoport; Szombathelyi Értelmiségi Csoport; Keresztény Pedagógusok Szövetsége; Gólya Csoport; Keresztény Ügyvédek Csoportja; Pécsi Keresztény Értelmiségi Szövetség és a Debreceni Értelmiségi Szövetség. Időközben belépett a Magyar Pax Romana Fórumba a Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége is.

Az alakuló összejövetelen Jan Nuchelmans holland professzor, a nemzetközi Pax Romana európai elnöke megköszönte a KMÉM munkásságát és főbb

vonásaiban ismertette a Pax Romanát, amely nemzetközi elismerése ellenére (kezdetől fogva elismerte a Szentszék, majd az UNESCO stb.) is szegény az anyagiakban és inkább alulról, a bázisról szerveződik. Az értelmiségi jelzőt nem értelmezi szigorúan, bár ebben is, mint minden másban, országról-országra, városról-városra más stílust követ. Van, ahol a tudományos kutatómunka áll előtérben, másutt a társadalomgondozás, ismét máshol a világnézeti képzés vagy a lelki elmélyülés. Több országban, mint pl. Nagy-Britanniában, Hollandiában és Belgiumban, protestáns testvérek is részt vesznek a mozgalomban. Vannak országok, ahol területileg kiterjedten folyik a munka. Franciaországban Párizsra összpontosul. Nuchelmans ajánlotta, hogy a magyar közösségek keressék egymással a kapcsolatot és meggondoltan, önállóságukat, saját ságaikat megőrizve, de ugyanakkor összefogva kapcsolódjanak be a katolikus értelmiségi és egyetemisták nemzetközi összefogásába.

Harrach Péter az újjászervező Aetio Catholica nevében támogatást ígért. A megszólalásán megfigyelőként jelen volt Nyitráról Ján Bohon, a Szlovák Pax Romana képviselőjében, amellyel máris gyümölcsöző együttműködés indult meg. Győrben rengeteg kérdés maradt nyitva, pl. az, hogy miként képviseltesék magukat a kisebbségi magyarok, annál is inkább, mert a csehszlovákiai és romániai magyarok a Pax Romana első időszakában aktívan jelen voltak a nemzetközi mozgalomban. Számos kérdés tisztázódhat a Magyar Pax Romana Fórum második tanácskozásán, amely a budapesti Örökimádás-templom Szent István termében november 9-én, szombaton 10 órakor kezdődik.

Boór János

Egy templom viszontagságai és újjáéledése

A Nagyvárad főtérei (Piata Unirii) római katolikus templom főbejárata fölötti chronosticonja szerint „HonoribVs DIVI regis LaDisLaI DICata sVrreXIT” (Dicső László király tiszteletére szentély emeltetett). A rómaiszámbetűk összege a templomépítés befejező évét jelzi: 1733-at,

A templom a püspökség (gróf Csáky Imre püspök † 1732) és a káptalan költségén épült, mint a főter legregibb épülete. 1780-ig székesegyházként működött, azóta plébániatemplom. Vidéki barokk stílus egyszerűbb formájú példánya. Egyszerűségének ellenére a templomnak harmonikus és finom profilja van, különösen a toronysisakot a legszebbnek tartják a városban. A főoltár városunk legregibb oltára.

A főoltár képe: Szent László kulcsokat ad át a püspöknek — Friedrich Silcher, bécsi festő festette 1863-ban, Nepomuki Szent Jánosnak és Szent Bonifác vértanúnak a két mellékoltáron lévő képe a Váradon született és később hírneves festővé lett Böhm Pál ifjúkori alkotásai 1861-ből.

A templomnak a Szent Bonifác-oltár ad külön nevezetességet: Koporsóoltárába zárva itt őrzik ereklyeként Szent Bonifác vértanúnak tetemét. Az ereklyét — amely 1749-ig a Szent Kallixtus katakombában pihent, XIV. Benedek pápa adományozta Forgách Pál gróf váradai püspök (1745–57) kérésére.

Emlékét érdemel még a szentély külső falában elhelyezett emléktábla: „Nagyváradnak a török uralom alól 1692. június hó 5-én történt felszabadulása kétszázados emlékére emelte a város közönsége 1892. június 26. napján”.

A tény, hogy a templom közel fekszik a Városházához, és a főteret lezárja, 1964-ben arra készítette az akkori vezetőséget, hogy lebontsák. Már ki volt hirdetve a lebontás tényle, mire a váradai lakosság élő láncként vette körbe a templomot napokon keresztül, mire a lebontási rendeletet visszavonták. Később hasonló megfontolásból felmerült a költözte-

tés lehetősége (ebben volt műszaki tapasztalat Romániában), szerencsére ez is elmaradt. A Városháza közelsége miatt megtiltották a hangszórókat. 1989. december 22-én este a bejárat körül égő gyertyák tucatjai is hirdették a változást.

A templom falai kb. 180 cm-ig a felszivódó talajvíz miatt nedvesek. Az 1982-ben készült külső vakolat a lábazat felett meglazult, fokozatosan hullik ellenére, hogy szelöltető dobozokkal látták el.

Most, hogy lehetőség van a templom restaurálására, 1990-ben újrafestették a sekrestye feletti tetőzetet, megoldva a lefolyás meghibásodását és a torony ácszerkezetének, illetve bádogozásának a munkája előrehaladott stádiumba jutott. A templom legszükségesebb felújítási munkái kimerítik a plébánia anyagi lehetőségeit, figyelembe véve az építkezési munkák költségeinek megsokszorozódását is.

A „Varadinum 1992” ünnepségeken városunk lakossága három fontos évfordulójára emlékezik:

- A váradai püspökség Szent László általi megalapításának 900 éves évfordulója
- 1192-ben, 800 évvel ezelőtt zajlottak le városunkban I. László király szentté avatási ünnepségei.
- 1692-ben, 300 éve szabadult fel Várad a 32 esztendő török uralom alól.

Szeretnénk ha erre a határidőre épp a Szent László templom külső munkái is elkészüljenek.

Ezúton kérjük olvasóinkat, lehetőségeikhez mérten anyagilag segítsék a munkálatok befejezését, hogy templomunknak a megrendendő ünnepségekre méltó külseje legyen. Címünk: Bihar Megyei Műemlékvédők Egyesülete, RO-3700 Oradea, Str. Stadionului nr. 7, vagy Parohia Romano-Catolica Orasul Nou, RO-3700 Oradea, str. T. Vladimirescu nr. 4, ☎ 991 / 31 652.

Németh Katalin

a Bihar Megyei Műemlékvédők Egyesületének elnöke

II. János Pál pápa látogatása Magyarországon

(Harmadik, befejező közlemény)

TALÁLKOZÁS

AZ IDŐS ÉS BETEG HÍVŐKKE

Augusztus 20-án, Szent István ünnepén reggel a Bazilikában találkozott II. János Pál pápa — ahogy minden lelkipásztori útján — a betegekkel és idősekkel:

„Ti, kedves testvéreim, akiket most magam előtt látok és akik a betegség, a testi gyöngeség, az öregség miatt szenvedtek, különösen kedvesek vagytok Krisztus Testének tagjai között: és ez valamiképpen megilleti azokat is, akik gondoznak benneteket és rokon kapcsolatuk vagy szeretetszolgálatuk révén részt vesznek szenvedéseitekben...”

A Szentatya gondolt az elhagyottakra, akiknek senkijük sincs; a szülőktől elhagyott és állami intézetekbe adott gyermekekre, akik nem kapnak gyöngeséget és szeretetet, ami minden emberrelválás nélkülözhetetlen alapja. Buzdít mindenkit, „fogadjuk el nagylelkűen sajátos hivatásunkat, amely a szenvedésből adódik”, így bekapcsolódunk Üdvözítőnk szenvedésébe. A szenvedők hasznosak embertársaik számára: a hit fényét sugározzák — szavak nélkül —, amelyből az egészségesek is meríthetnek.

Testvéreim, valamennyietek elkötelezettségét Szent Erzsébet közbenjárására bízom, akit az egész egyház ismer és tisztel csodálatos és tevékeny szeretetéért, amellyel felkarolta a szenvedőket. Istenbe vetett bizalmáért, amellyel életének szenvedéseit elviselte. Amikor benne olyan eszményt állítok elétek, akinél mindnyájan ösztönzést kaphattok, szeretettel adom rátok és szereteteitekre áldásomat, a kegyelem és vigasztalás zálogaként, amely a feltámadt Jézus éltető jelenlétéből táplálkozik.

A MAGYAR PÜSPÖKI KAR TAGJAIVAL

A Hősök terén bemutatott szentmise után a pápa a magyar püspökökkel töltötte utolsó magyarországi óráit. A Püspöki Kar előtt mondta el leghosszabb beszédét és szívből nyilvánította köszönetét mindenért, látogatásával kapcsolatban.

A történelmi fejlődés új kihívásokat állít elétek, — mondotta beszéde elején a pápa. — Akaratlanul is eszünkbe jut, hogyan beszéltek az őskeresztények az egyes helyi egyházakról. Úgy tekintették őket mint „Isten zárandok egyházát egy meghatározott városban”, vagypedig az „Anyaszentegyház zárandokló csoportjai”-ról beszéltek. Ismételten használták az olyan kifejezéseket, mint az „Ekklesia”, az Isten által egybehívott közösség, és a „Paroikia”, a valahol vándorló közösség.

Az isteni Mester által ajándékozott egység az Egyház egyik lényegi tulaj-

KÉT EGYHÁZI ÚJRATEMETÉS

Veszprémben október 10-én újratemették Ranolder János és Badalik Bertalan püspököket a Szent Mihály bazilika kriptájába. Ennek oka, hogy terembe vették a veszprémi Óvárosi temető felszámolását, ahol Ranolder püspök nyugodott, Badalik püspököt pedig kényszerűségből Hódmezővásárhelyen helyezték nyugalomra, mivel a pártállam nem járult hozzá a püspöki székhelyen való eltemetéshez. Ranolder püspök nevelőintézetek létrehozásával segítette a keresztény nevelést, Badalik Bertalan pedig végigszervezte a magyar egyház szervezeti szétzúzását.

donása. Pontosan ezért imádkozott Jézus szenvedésének előestéjén. Emlékezzünk aggódó szavaira: „Legyenek mindnyájan egyek...”

A magyar egyház hálát ad Urának az egység ajándékáért, és állhatatos imádsággal könyörög azért, hogy ebben az egységben megerősödjék úgy, hogy a püspökök együttműködnek egymással, továbbá a papok a püspökökkel, és a világi hívek, a papok által, az egyházmegye főpásztorával. Különböző lehetlenné válik az evangelizálás... — mondta a Szentatya, majd így folytatta:

Az „Ekklesia” azonban „Paroikia” is. Mi pedig a vándorló közösség vezetői vagyunk.

Az egyház a történelemben is a keresztény élet mindig újabb formái felé halad, melyeket Krisztustól kapott, küldetésénél fogva összhangban kell hoznia „az új formák felé haladó társadalom körülményeivel”. A egész egyházzal el lehet mondani azt, amit Szent Pál önmagáról mondott: „elfelejttem azt, ami mögöttem van és nekilendülök annak, ami előttem van. Futok a kitűzött cél felé”.

Milyen cél felé? Terjed körülöttünk az a szemlélet, amely borúlátóan tekinti a vallási érzület jelenlegi alakulását. Ma pedig, itt Magyarországon, a kommunista rendszer évtizedei által okozott sebekhez csatlakoznak még azok a veszélyek is, amelyek a nyugati világ nem mindig pozitív hatásainak beáramlásából származnak. Ennek következtében akad, aki úgy véli, hogy az emberiség a jövőben egyre kevésbé lesz nyitott a transzcendensre. A vallási élet föllendítésére fordított erőfeszítéseket ezért úgy tekintik, mint olyan hátrévedést, amely talán lassíthat egy feltartóztatatlan folyamatot, de nem fordíthatja meg annak irányát.

Ez a téves elképzelés valójában az utolsó két évszázad kulturális változásainak túlzott elterjedéséből származik. A vallási élet ereje egy-egy társadalomban sok tényezőtől függ, és a történelem folyamán gyakran előre nem látható felendülést ért meg. Ez érvényes a ti országotokra is. Olvassátok el azokat a leveleket, melyeket Lodomer, a nagy esztergomi érsek írt IV. Miklós pápának a 13. század végén, az Árpád-ház utolsó éveiben. Ma egyiketek sem ítélné meg olyan szigorúan az ország hitbeli és erkölcsi helyzetét. Éppen ötven évvel később azonban, Nagy Lajos alatt, már jelentkeztek az új vallási ébredés és a hatékony missziós terjeszkedés jelei. Hasonlóképpen Pázmány bíboros vagy Prohászka püspök működésének kezdete előtt senki sem láthatta előre a következő évtizedek vallási újjászületését.

Semmiféle fatalista pesszimizmust nem fogadhat el a hívő ember, akinek a hit azt tanítja, hogy Isten az, aki működik a szívekben, úgy működik ahogyan ő akarja, akaratának titokzatos tetszése szerint. Vagy azt kell talán mondani, hogy ma „nem elég erős az Úr keze”.

Nem tudjuk, milyenek lesznek a keresztény társadalom jellemzői a harmadik évezredben. De ezen nem kell tétlenkednünk. Az egyházatyák sem láthaták előre, milyen kulturális egység jön létre a középkorban. És a középkoriak sem tudták volna a legkevésbé sem elképzelni a következő századok missziós terjeszkedését. Nem csoda tehát, hogy nem ismerjük a jövőt. Azt mégis biztosra vehetjük, hogy a jövő megadja

A magyar egyházi hierarchia megújulása

Székesfehérvár új főpásztorának, Takács Nándor püspöknek beiktatási ünnepsége több olyan elemet tartalmaz, amelynek jelképes értelmére érdemes figyelni. Székesfehérvár Szent István királyi városa. Hozzá fűződnek nemzetiségünk formálódásunk kezdetei, itt ringott ezeréves történelmünk bölcsője. Most is új kezdet előtt áll a magyarság. Ezt az új kezdetet az új püspök, Szent Istvánhoz hasonlóan, a Magyarok Nagyszombatjára ünnepén, a Boldogasszony oltalma alá kívánta helyezni.

Takács püspök beiktatásával lezárulóban van a magyar hierarchia megújulásának folyamata, amely 1987 tavaszán, két évvel a politikai változások előtt vette kezdetét. A magyar katolikus egyház számára ez volt a „fordulat éve”: röviddel egymásután új főpásztor került a három érsekség — Esztergom, Kalocsa és Eger élére. Új püspöket kapott a szeged-csanádi és a szombathelyi egyházmegye is. Másfél évvel később, 1988. december végén a pápa öt segédpüspököt nevezett ki az esztergomi, egri, pécsi és székesfehérvári főpásztorok tehermentesítésére Dékány Vilmos, Várszegi Asztrik, Ács István, Mayer Mihály és Takács Nándor személyében, ez utóbbi utódlási joggal. A hajdúdorogi görögkatolikus egyházmegyébe már néhány hónappal előtte, 1988 nyarán történt az örösváltás: az elhunyt Timkó Imre püspök örökét Keresztes Szilárd vette át. 1989 őszén a pécsi és a váci egyházmegye kapott új főpásztort: a lemondott Cserháti József utóda segédpüspöke, Mayer Mihály; a váratlanul elhunyt Kacziba József pedig Marosi Izidor, aki mellé a Szentatya hamarosan segédpüspököt állított Katona István személyében. Végül ez év tavaszán Győr — a Pataky Kornél lemondásával megüresedett — püspöki széket is új főpásztor foglalta el, Pápai Lajos veszprémi plébános. — Várható, hogy a közeljövőben további segédpüspökök kinevezésére kerül sor. Erre elsősorban Esztergomnak van nagy szüksége, ahol Várszegi Asztrik, az új pannonhalmi főpápa távozása érezhető irt bagyott hátra, és Veszprémnek, Tóth László segédpüspök lemondása miatt.

Az új székesfehérvári főpásztorra nehéz feladatok várhatnak. Nemcsak a kiterjedt — és Budapest területének egy részét is magába foglaló egyházmegye

majd, hogy újra megjelenik Krisztus teljessége. Ez legyen elég nekünk arra, hogy átjárjon minket az öröm azért, amiért valamiképpen együttműködöttünk az élet új és csodálatos formáival, amelyeket Isten már itt Magyarországon is kezd kicsírátatni egyházában. Ez az a cél, amelyre törekszünk...

Futunk, „elfeledve a múltat”. Amikor a hitélet megújulását várjuk, nem kell a letűnt korok iránti nosztalgiába esnünk. Isten műve sohasem ismétlődik meg, ő mindig új formákat talál vándorló népe számára.

A Szentatya felmutatja a jövő néhány útját: az egyházmegyei zsinat fontosságát, amely közös munkatervet ad. Ki kell dolgozni a korszerű lelkipásztorkodás alapvető irányelveit.

Legyetek missziós egyház! Az elmúlt évtizedek Isten nélküli kultúrájába oltásokat be a Kereszténységet, az örömhírt. Maradjatok egységben az imádságban, a lelkipásztori tervezésben és cselekvésben. Ez legyen nálatok tett látogatásom legfontosabb gyümölcse. — búcsúzott a pápa a püspököktől és Magyarországtól.

(Összeállította: Fejős Ottó)

lelkipásztori gondjai, hanem az újra szerveződő szerzetesrendek problémái is. Ennek ismét jelképes a jelentősége: a magyarságnak ezer éve szerzetesrendek hozták az európai kultúrát, újraéledésük ma nagyban hozzá fogja segíteni az Európához tartozás megerősítéséhez. — Takács püspök ezenkívül átvette elődjétől, Szakos Gyulától, az egyház szerzetesszolgálati tevékenységének egymásra hangolását: a Magyar Püspöki Kar őt választotta meg Karitás-referensnek.

Az elmúlt két év során több oldalról hangzott el olyan követelés, hogy a magyar katolikus egyház vezetőségében is új gárdának kell átvennie a régi helyét. Nos, ez már megtörtént. A négy évvel ezelőtt megkezdődött folyamat során olyan főpásztorok kerültek a magyar katolikus egyház élére, akik ennek a megváltozott légkörnek képviselői és akik a jövőbe tekintenek. Tehetik, mert képesek rá, hogy az egyház és a társadalom új dimenzióiban gondolkodjanak. Náluk nem kísért a múlt.

F. M.

SZÉKESFEHÉRVÁR ÚJ FŐPÁSZTORA

Ünnepi szentmise keretében iktatták be október 8-án, a Magyarok Nagyszombatjára ünnepén, hivatalába az új székesfehérvári megyéspüspököt, T a k á c s N á n d o r t, a magyar püspöki kar, az apostoli nuncius és a világi hatóságok képviselőinek jelenlétében. A 64 éves új főpásztort, aki eddig segédpüspökként állt a kora miatt lemondott Szakos Gyula megyéspüspök oldalán, Paskai bíboros-primás, esztergomi érsek vezette a püspöki székhöz. Szakos püspök, megromlott egészségi állapota miatt nem vehetett részt a szertartáson. Az új püspök, aki a karmelita rend tagja, feladatai közé tartozik országos viszonylatban a szerzetesrendek ügyeivel való foglalkozás és — a Püspöki Kar Karitás-referensként, az egyház szerzetesszolgálati tevékenységének koordinálása. (MTI)

ÉLET ELLEN IRÁNYULÓ „TÁMADÁS”

Rómában, a bíborosok nemrégiben végzetért konzisztóriumán, Joseph Ratzinger bíboros, a Hittani Kongregáció prefektusa, drámaj képet festett arról, hogy a világon évente 30—40 millió között mozog az abortuszok száma. Terjed a magzatelhajtás gyakorlatát szentesítő törvényhozás, mondhatjuk tehát, hogy valóságos háborúnak vagyunk tanúi. A hatalmasok háborúja ez a gyöngék ellen. A meg nem született életre abortusszal törnek, évente milliárdokat fektetnek abortáló tabletták felfedezésére, ugyan csak milliárdokat fogamzásgátló szerekre... Súlyos veszélynek vannak kitéve a fogyatékos újszülöttek, akikről közvetlenül születésük után megtagadják a táplálékot és a legelemibb gyógykezelést, hogy kioltásuk az életüket... Az élet ellen irányuló támadások — így az eutanázia — kapcsán felmerül a kérdés: Mi az oka az élet tagadásának a mai világban? Ratzinger bíboros két főokot jelölt meg: az egyik annak a szemléletnek terjedése, amely szerint minden személy saját véleményére támaszkodva szabadon dönthet, tetszése szerint tehet, amit akar. A másik pedig az erkölcsi érzék elhalványulása. Az egyéni lelkiismeretet nem az objektív erkölcsi norma rányítja, a lelkiismeret teljesen eltávolodik az erkölcsi igazságtól. Ily módon az egyéni lelkiismeret válik a cselekvés végső kritériumává... Ha pedig Isten eltűnik, eltűnik az emberi élet abszolút méltósága is — mondotta Ratzinger bíboros.

(V R)

FIATALOKNAK

Amikor a november 10-i, az évközi 32. vasárnapra rendelt evangéliumot kezdtem olvasni, megfogott a bevezetés. Figyeljétek csak: „... leült szemben a kincstárral és figyelte, hogyan dob a nép pénzt a perselybe...” Láttam magam előtt az Urat, ahogy ott ül egy kövön az árnyékban, a templom kincstárával szemben és nézgelődik. És valami eszembe jutott.

Tudjátok, van az imádkozásnak egy olyan fajtája, amit úgy hívnak, hogy „szemlélődés”. Loyolai Szent Ignác használta fel lelkigyakorlataiban és ma is sokan használják. Abból áll, hogy elképzelem a jelenetet, amiről gondolkodni akarok és magamat is behelyezem az eseményekbe. Hát ezzel kapcsolatban jutott eszembe, hogy miért ne szemlélődjünk egyszer mi is együtt?

Gyertek velem Jeruzsálembe és üljünk mi is oda az árnyékban a kincstár ajtajával szemben — talán a tanítványok közé, akik valahol szintén ott üldögéltek, kicsit távolabb Jézustól.

Nézzük mi is azt, amit a mi Urunk nézeget: hogyan dobál a jövő-menő nép pénzt a 13 trombita alakú perselybe, amit a templom céljaira állítottak fel. Jöttek a gazdagok és sok pénzt dobtak be. Sokszor még meg is mozgatták, hogy megcsillanjon a napfényben és lássák az emberek, hogy ők milyen adakozók. Vajon mit gondolt Jézus, aki ismeri az emberi szíveket? Aztán egy asszony jön — látszik a ruháján, hogy szegény. Odasurran a perselyhez — jaj csak meg ne lássák, mennyit tesz bele! Jézus szeme szeretettel pihen meg rajta. Vajon mit szeret benne? Miért nem nézett szeretettel a gazdagokra? Márk csak azt említi meg, hogy a szegény asszonyt nézte szeretettel. Ti hogyan gondoltok erről? Vagy ti hogyan, mit dobtok a perselybe? Ugye nem gombot?! Illelve, mivel mi most szemlélődünk, inkább azt kérdezném: és én? Én hogyan gondolkodom az adakozásról? Hol, hogyan, kinek adok? Jól teszem azt, amit és hogyan teszek? Mit szól Jézus hozzám?

Az asszony 2 fillért dob a perselybe — a legkisebb pénzdarábot — aztán lesütött szemmel elsurran. És Jézus? Mit tesz Jézus? Odahívja tanítványait — mi is velük megyünk. És Jézus most megadja a választ, hogy miért nézett olyan szeretettel erre az asszonyra.

GYERMEKEKNEK

Testvérekim, nektek is szól ám Szent Márknak ez a története a szegény özvegyről, aki utolsó fillérjét is bedobta a perselybe a vasárnapi szentmisén? Nem úgy, hogy édesanya vagy édesapa a kezetekbe dugja, mielőtt odaér a perselyhez. Gondolom, hogy sokaknak közületek van zsebpénze, vagy perselye — mi lenne, ha minden vasárnap abból ten-

„Látjátok, ez a szegény özvegy többet adott mindenkinél, aki csak dobott a perselybe. Mert a többiek a feleslegükből adakoztak, ez pedig mindent odaadott, ami csak a szegénységétől telt, egész megélhetését!”

Jézus elhallgat és szeme rajtam pihen meg. Mire gondolok én most? Arra, hogy mennyire a látszat szerint ítélt meg az embereket? Érzek bánatot emiatt? Elhatározom, hogy ezentúl másként teszek? — És ha Jézus most a szívembe néz, mit lát abban? Zsugoriságot, irigysé-

séget? A szegények iránti részvétet? Aggodalmat, fájdalmat a világ éhenhaló gyermekei miatt? Ki az, aki a környezetéből rászorul? Kinek, miben tudok segíteni? (Van egy ismerősöm, aki mindazokat, akik anyagilag, szeretethiány miatt vagy más miatt rászorulnak, „sánta kacsám”-nak hív.) Ki az én sánta kacsám? Jézus néma szeme kérdez — mit válaszolok neki? Jézus is szegény volt — de mondhatom-e, hogy ő nem adott semmit? Mennyi mindent adott! Szeretettel, részvétet, együttérzést — és én?

Ülj egy kicsit az árnyékban, testvérem, Jézus mellett — és beszéljess el vele!

De ne csak ma, hanem máskor is, sokszor!

Julika néni (Bécsből)

Hírek - események

Kada Lajos c. érsek, Németország apostoli nunciusa szeptember 22-én költözött át új állomáshelyére, Bomba.

*

Moszkvában szeptember végén az ottani „Munka Akadémiája”, a német Konrad Adenauer alapítvány és a genfi „Keresztény szociális tanítás Nemzetközi Szabadegyeteme” rendezésében tartottak konferenciát „A szociális mozgalmak 100 éve” címmel. Ezen Etchegaray bíboros, az „Igazságosság és béke” Pápai Bizottságának elnöke mutatta be 60 szakember előtt az Egyház szociális tanítását. Hangsúlyozta, hogy abban az úrban,

nétek a perselybe? Még akkor is csak a feleslegből adtok (hiszen mindent megkaptok, amire csak szükségtek van, sőt még többet is!) és nem a szükségesből, mint a szegény özvegy! Amit perselybe teszünk, a jó Istennek adjuk. Ti nem szeretitek Őt annyira, mint a szegény asszony?

amit a kommunizmus bukása hagyott, az Egyház szociális tanítása irányítást és vezérlő fényt jelenthet.

*

Csehszlovákiában feleannyi a katolikusok száma, mint amennyiről korábbi adatok szólnak. Mostani felmérések szerint ma csupán 5 millióra tehető a katolikusok száma, míg 1984-ben még 10 millió katolikust tartottak nyilván.

*

A budapesti érseki helynökség, a Központi szeminárium épületéből átköltözött a Várba. Címe: H-1014 Budapest, Lant utca 2.

Külföldi polgárok hete (2)

Jacques Delors, az Európai Közösség Kommissziójának elnöke, így látja a helyzetet európai szintről Németországban: „Történelmi időkben élünk, négy évtized ellenségeskedése után együttesen járhatjuk a természetes együttműködés útját. ... Németország egységes lett — aminek örülök — és remélem, e tény az európai integrálódást segíti elő.

Kelet-Európa népei úgy tekintenek az Európai Közösségre, mint a különféle népek békés összelebegedésére vezető remény útjára és helyére.

Mi olyan európai térség megteremtésén fáradozunk, amelyben az emberi méltóságot magasra becsülik: a személyes szabadságot és fejlődést, a kiképzésre és munkára való jogot, a szabad véleménynyilvánítást, a demokratikus képviselő(ek) szabad választási, a szociális biztonság ... jogát. Mindez elengedhetetlen alapfeltétele az európai egysülési folyamatnak... Jó szomszédi kapcsolatok egymás kölcsönös megismerésére kell épüljenek, melynek párosulnia kell — eddiginél nagyobb — toleranciával. Ez a folyamat az egyes emberek közti viszonytal kezdődik. Hogyan viselnék el népek egymást, ha az egyes emberek sem képesek erre?” ...

*

Marita Schieferdecker-Adolph, Drezda városának „külföldi referense” érdekes dolgokra hívja fel a figyelmet. Hozzászólásának címe: „Sok kultúra — egy jövő”. Negyven éves „kényszerkultúra” — vagy legalább is „előírt vonalú” kultúrában való élés — után a tematikát előlről kellett felgöngyöltetnie. Elsőként a maga számára kellett meghatározni saját kultúrája identitását. Csupán ezután vált lehetségessé más kultúrákkal élő és eleven kapcsolatba lépnie, továbbá e kapcsolatot elmélyíteni, sőt kiépíteni.

Tekintettel arra a tényre, hogy Magyarország ugyanazon kommunizmus elnyomása alatt szenvedett, mint a szerző, felmerülhetnek problémabeli azonosságok. A szerző szerint ők másodosztályú emberekké degradálódtak — kulturális területen is — nyugati államok embeivel szemben (fokozottabban a nyugat-németekkel szemben). Létrejött egy nagyfokú izolálódás — bár különböző okokból — a nép közérzetében és a felső vezetésben egyaránt. Csúcsosodott ez abban a törekvésben: Kelet-Németország önálló — szuverén állam, nép...

Szerinte a keleti részben élő polgárt negyven év pszichózisa sújtja — ha nem a térség egész népét, amelyet átoknak nevez.

Legyen szabad ehhez hozzáfűznöm: ez túlzás, de világosan fejezi ki a problémát: különböző területeken az emberi személyiségek mind fejlődésükben, mind állagukban súlyos károkat szenved(het)tek, amelyeket valószínű életük végéig hordozniuk kell. A helytelen fejlődésnek viszont tetemes részét alkotják azok a felvett szokások, amelyek változtathatók az idők folyamán. E tény sor enyhíti a személyiségi károsodásokat.

A fentiekből könnyen érthetővé válik, a beszűkülés (egyik) eredménye és következménye: „itt mi vagyunk és csak mi, ne legyen külföldi...” — ami a jelenünkben megnyilvánuló ellenségeskedések magyarázata.

Csupán a helyes, a sem le, sem fel nem értékelt saját kultúra azonosságtudatának differenciált kidolgozása és rögzítése után képes az ember más kultúrákat elfogadni és értékelve örülni nekik.

Ha Magyarországon más veszély is állt fenn „az internacionalizmus” állan-

dó szajkózásával és hirdetésével — a „nacionalizmussal (lásd 56-ban)” ellentétben, illetve, azt elkerülendő — sokaknál nem jött létre a saját kultúra és nemzet helyes identitástudata. Hogy akar azonban valaki európai lenni, aki saját nemzetét, kultúráját nem becsüli, azonosságtudatát fel sem építve megtagadja?

Aki a fillért (a kicsit) nem becsüli, a forintot (a nagyot, ez esetben az európai) nem érdemli. Önazonosságunkat értékelve leszünk képesek csupán a más értékeket megvalósító európai-azonosságot értékelni. A németeknek is ki kell dolgozniuk mindkét (vagy több) azonosságtudatot.

Miért szükséges „több” identitástudat? Más terület a saját kultúra, nemzet... értékeinek kidolgozása, más terület az egyes népek értékeinek (azonosságának) egyenkénti feldolgozása és ismét más az európai multikultúra és ha úgy tetszik, „multiidentitás” megalapozása, a kultúrák... egymáshoz való viszonyának tisztázása; térbeli, időbeli, értékbeli elhelyezésük, szakszerű ismertetésük és sok más...

Ismertetés és kommentár: F. O.

VILÁGVALLÁSOK IMATALÁLKOZÓJA

Málta szigetén október 8-a és 10-e közt tartották a Világvallások 5. Imatalálkozóját. Keresztény, muzulmán, zsidó, hinduista, buddhista és sintó vallási képviselők politikusokkal — köztük volt Andreotti olasz miniszterelnök és az egyiptomi külügyminiszter — megvitatják a béke megvalósításának kérdéseit és imádkoztak a békéért. Katolikus részről jelen volt Glomp bíboros, lengyel primás, és a vallások közti párbeszéd vatikáni szerveinek vezetői, Cassidy és Arinze bíborosok. A zsidóságot a Hájfa-i és római főrabbi, az iszlámot a kairói főmufti képviselte. Az imatalálkozót először 1986-ban Assisiben, 1989-ben Varsóban, a múlt évben Bariban tartották.

ÖKUMENIKUS KONGRESSZUS

Szeptember 9—14 között az Európai Egyházak Konferenciája és az Európai Püspökök Konferenciájának Tanácsa szervezésében nemzetközi ökumenikus tanácskozást tartottak az angliai Birmingham-ben az „Iszlám Európában” témáról. Az Európában élő mintegy 25 millió muzulmán számolnia kell az egyházaknak lelképásztói szempontból és a papjelöltek képzésében is. Most főleg azt vitatták meg, hogy a teológiai oktatásba miként vezessék be az Iszlámról szóló kurzusokat.

A PÁPA A TELEFONBAN

Az Amerikai Egyesült Államokban az érdeklődők néhány hét óta telefonban hallhatják a pápa hangját. A percnkénti 1,95 dolláros telefonhívás során a hívó hallhatja II. János Pál pápa rövid buzdítását. A szolgáltatást a Las Vegas-i illetőségű ACI cég helyezte üzembe, a washingtoni nunciatura engedélyével. A rövid beszédet a brit Global Telecom cég szállítja és 2—3 naponta cseréli. A telefondíjakból származó bevétel egy része a Vatikánt illeti meg.

ZARÁNDOKLAT LOURDES-BA

Közös magyar zarándoklat Lourdesba 1992. május 27-től június 1-ig. Erre a zarándoklatra szeretettel várunk mindenkit az anyaországból, a tengerentúlról és Európából. A zarándoklat részletes programját későbbi időpontban közöljük. Jelentkezni a helyi lelkészeknél lehet. A zarándoklat célja: szabadságban élni, kereszténynek lenni, magyarságunkat megőrizni és a jövőt közösen építeni.

Emlékeim Mindszenty bíborossá avatásáról

Negyvenöt évvel ezelőtt, 1946 februárjában olyan eseménynek volt tanúja az Örök Város, melyhez hasonló nem történt sem előtte, sem utána. XII. Pius pápa egyszerre szentelt fel 52 bíborost olyan ünnepségek közepette, melyre talán a ma még élők biztosan visszaemlékeznek.

A felavatandó bíborosok között volt Mindszenty József is, akinek személyéről akkor annyit írtak a római újságok, mint egyetlen más bíborosról sem. Szokás szerint a bíborosok már jóval a beiktatás előtt megérkeztek és a Vatikán protokolláris hivatala mindegyiküknek kikézbcsítette a hivatalos, ünnepélyes meghívót, csak Mindszenty nem volt Rómában még egy héttel a Consistorio előtt sem. A hírlapok, rádiók fő témája volt; hogy hol van az esztergomi érsek, Magyarország primása. Annyit minden esetre sikerült megtudniuk, hogy a magyar kormány, illetve maga Rákosi mindenféle nehézséget támasztott Mindszenty utazása elé, végül is Kovács amerikai ezredes regénybe illő módon szinte kiszóktette Bécsbe, ahonnan egy amerikai katonai repülőgép

hozta Rómába, alig pár nappal a ceremóniák előtt.

E sorok írója különös körülmények folytán lett az ünnepélyes szertartás nagyon közeli tanúja. Zakar András, Mindszenty titkára közeli barátja volt apámnak, s így mint menekült diák, bátorkodtam megkérni, hogy szerezzen belépőjegyet a soha nem látott szertartásra.

Ez egyáltalán nem volt könnyű dolog, mert a legjelentéktelenebb állóhelyhez is már csak magas felárral lehetett hozzájutni a mindig viruló római feketepiacon. Zakar, mégis egy nappal a ceremónia előtt adott egy belépőt azzal a megjegyzéssel, hogy azt a francia bíborostól kapta, használjam fel ahogy tudom, de meg ne mondjam, hogy tőle kaptam. Minthogy az elegáns meghívó a Szent Simon és Júdás renddel kitüntetettek számára szólt, mely előírta a gálaöltözetet, vagy a díszegyenruhát, valóban nagyon nehéz helyzetben voltam, mert még egy tisztességes ruhám sem volt, nemhogy frakom. Végül is egy angol tábori katonaegegenruhában merészkedtem a Vatikán felé, ami semmi esetre sem volt díszegyenruhának nevezhető és amelynek — természetesen — illegális viseletéért legalább is jókora verés és pár heti fogda járt ki az angol MP-től.

A svájci gárdista ugyan furcsán forgatta a meghívót a Szent Márta kapunál, de azért beengedett és néhány ajtó, lépcső és sekrestye után közvetlenül a főoltár mellett lyukadtam ki. Nem tudtam és ma sem tudom, hogy ezt a kitüntetést milyen érdemekért adják, de igen magas „Ordó” lehet, mert közvetlenül az akkor még „hivatalban levő” olasz királyi család páholya mellett volt egy pici tribün és azon egy felírás, hogy „A Szent Simon és Júdás renddel kitüntetettek számára fenntartva”.

A pár négyzetméteres dobogón 20–25 hajlottkorú férfi volt, mind fekete bársony ruhában, spanyolgallérral, fekete térdharisnyában, ezüstcsattos lakkcipőben, nyakukon nagy láncokkal, mellükön tele kitüntetésekkkel. Egyikük rögtön meg is kérdezte, mit keresek itt? (23 évesen, kopott egyenruhában, melyen nem a kitüntetés, hanem csak a könyök kidörzsölt szövete csillogott.) Szerényen előhúztam a meghívót, mire látható csodálkozással kérdezte, hogy kitől kaptam? Bátorkodtam megjegyezni, hogy öminenciája a párizsi érsek személyesen adta át nekem, amiért azóta Szent Lajos király, a párizsi érsek és Zakar is biztosan megbocsájtott. Minthogy a párizsi érsek is éppen az akkor szentelendők között volt, aligha lehetett felkeresni állításaim bizonyítására.

Meglehetősen kényelmetlenül éreztem magam a khaki ruhában a fekete-bársonyosok között, de ők azt hiszem még szívesebben láttak volna engem a tribünön kívül...

Maga a szertartás meglehetősen hoszszú volt, de a pápa akkor még hordszéken történő bevonulása és a kísérő papok elhelyezkedése közel fél évszázad távlatából is felemelő és felejthetetlen élményként rögződött emlékezetembe. Persze a magyarok számára kissé szokatlan volt a sokezer lelkes torokból zúgó „evviva!” a templomban és a harsonák véget nem érő hangjai, melyek minden kardinális belépése után (52-szer!) felharsantak.

Minden bíborosnak, mikor az ajtón belépett, megafonon bmondták a nevét és címét, aki azután lassan, méltóságtel-

jesen, hermelinepalástban járult a pápa elé testvéri ölelésre és az alázatot jelentő lábcsokra Minden belépőt külön-külön lelkesen megéljeneztek, de mikor körülbelül harmincadiknak Mindszenty lépett be, olyan elemi erővel zúgott fel az örömkialtás, amilyen egyetlen kardinálisnak, sőt talán még a pápának sem jutott, mert Mindszenty részvétele szinte az utolsó percig bizonytalan volt.

Nem tudtam elrejteti a meghatottság könnyeit, amit egy bársonykabátos észre is vett. Udvariasan megkérdezte: Talán rokona Mindszentynek? Nem, válaszoltam, annál kicsit több, én is magyar vagyok. Erre szótlanul megölelt, megcsókolt, amiben benne volt mindaz az elismerés, amit Mindszenty iránt tanusított, mert akkor már az egész világ tudta, hogy milyen nemes harcot folytatott egyházáért és a magyarságért.

Az összes bíborosok titkárnak kíséretében vonultak be, akik persze már mindenféle titulusnak voltak birtokosai és lila köpenyekben mentek kardinálisai után. Egy előző rövid szertartáson csupán Zakar volt fehér karingben, mire azonnal kapott valami titulust, úgy hogy a Szent Péter templomban már ő is lila köpenyében jelent meg. Ezt valószínűleg Mons. Luttor kölcsönözte számára, mert szemmel láthatólag testesebb emberre szabták, mint a cérnavékony Zakar.

A bíborosok természetesen mind vadonatúj hermelinepalástban vonultak fel, csupán Mindszenty lépett be Serédi régi, melyette palástjában, de hát akkor Magyarországon egy lila cingulust is nehéz volt szerezni, nem egy hermelinepalástot. Azt hiszen soha többé nem viselte.

XII. Pius a rituális ceremónia után még közvetlenül is beszélt Mindszentyvel, amit senki más kardinálissal meg nem tett, nem kis feltűnést keltve környezetében, akik hasonló „rendellenességet” soha nem tapasztaltak.

A Magyar Akadémián akkoriban sokan laktunk mint menekült diákok, és bár az a magyar állam tulajdona volt, nem rendelkezett extraterritoriális jogokkal. Így Mons. Magyary mindenkinek adott egy soha ki nem fizetett lakbéruyugát és ennek birtokában még a Magyarországról küldött Pödör nevű elvtárs sem tudta kitenni a menekülteket. Mindszenty eljött közénk is az Akadémiára, alig fértünk be a hatalmas terembe, míg az ő jelentéktelenségű látszó alakja is szinte eltűnt a kopott ruhák között. Mikor beszélni kezdett, mégis óriássá nőtt, szemének szinte inkvizitori mélysége mindenkit megbabonázott.

Minden bíboros egy római templomnak szimbólikus birtokosa. Mindszenty a Santo Stefano Rotondót kérte a pápától, Róma legrégebbi keresztény templomát. Az akkor meglehetősen elhanyagolt templomban az egész magyar kolónia megjelent, mikor Mindszenty annak patronátusát átvette. A templom olasz káplánja egy ötperces, siralmas konyhalatinsággal írt üdvözlő beszédet olvasott fel, amiért aligha engedték volna át egy magyar gimnázium érettségijén. Mindszenty ülve, ex abrupto negyedórás klasszikus szépségű latin nyelvű beszédet mondott, amire nemcsak az olasz káplán, hanem mi magyarok is csak csuklani tudtunk. Ő az ijedtségtől, mi a meghatottságtól.

Alig pár napig volt Mindszenty bíboros Rómában; sietett vissza sokat szenvedett népe közé, hogy majd két év múlva elkezdje szenvedésekkel teli Via Crucisát. 1991. Nagypéntek.

Kurucz László (Argentína)

KÖNYVESPOLC

MAGYAR BIBLIA-FORDÍTÁSOK HUNYADI JÁNOS KORÁTÓL PÁZMÁNY PÉTER SZÁZADÁIG. A válogatás, szöveggon-
dozás és a jegyzetek Nemeskürty Ist-
ván munkája Szépirodalmi Kiadó, Bu-
dapest 1990, 335 old.

A gyűjtemény irodalmi-esztétikai szempontból, tehát mint a szókincset fejlesztő szöveget, mint irodalmi művet figyeli a magyar Bibliákat az 1400-as évek közepétől, kódexekben fennmaradt, részleges bibliafordításoktól egészen Pázmány századig, a jezsuita Káldi György szentírásfordításáig. Nemeskürty mintákat választ ki a gazdag anyagból, hogy illusztrálja a nyelvfejlődést, illetve a biblia-értelmezés szellemét, amely kiható fordításokra. Mert más és más szellemben készültek a 16. században az Erasmus filológiai pontosságra törekvő fordítások, mint a reformáció szellemét követő Heltai Gáspár, illetve kolozsvári műhelyének fordításai, vagy a trentói zsinat utáni katolikus biblia-értelmezést tükröző Káldi-féle fordítás (...) Nemeskürty szerint „kétségtelen, hogy az európai nyelvek szókincse, fogalomvilága a Biblia alapján bővült. Minél hamarabb született meg valamely nyelven az anyanyelvű Biblia-fordítás, annál korábban indult fejlődésnek az a nyelv és annak a nyelvnek az irodalma. A barokk kor leáldoztával, a felvilágosodástól kezdve a Biblia szókincsgyarapító, nyelvi fogalomképző szerepe elhalványul, majd megszűnik. A keresztény felekezetek mind a mai napig csiszolgtatják, újra meg újra fordítják a Bibliát — ez azonban már felekezeti, teológiai, vallástudományi, hitbuzgalmi tevékenység.” Nemeskürty (...) munkája figyelemreméltó, sok érdekes megfigyelést tesz, amelyek mind azt javallják, hogy protestánsoknak és katolikusoknak végre el kellene készíteniük egy ökményes Bibliát fordítást, kölcsönösen javítva — mert van javítani való — a ma használatos modern fordításokat.

(Szabó Ferenc recenziójából, Vatikáni Rádió.)

IN MEMORIAM PILINSZKY. A könyvet összeállította és az interjúkat készítette Bogyay Katalin. Budapest, Officina Nova, 1990.

Együttölt helyemben „elolvastam” ezt a könyvet. Pilinszky neve első pillantásra megidézett. Hát hogynem! — Immáron jó megéledszázada az ő verseivel imádkozom mea culpa. S irigylem tőle azt a szerény büszkeséget, ahogy egy kérdésre: „Miért írsz olyan keveset?” — azt válaszolta: „Nem az a fontos, hogy a madár hányszor csap szárnyával, hanem hogy íveljen”. Aztán arra gondolok, hogy az önmagára eszmélő magyari irodalom számára az a fontos, hogy Radnóti mellett Pilinszky írta meg a század legmegrendítőbb verseit. Ez az ember, aki azt mondja magáról: „katolikusnak vallom magam és költőnek”, gyóntatója, lelki vezetője, Jelenits István szerint: „Magától talált rá a keresztény gondolkodás élő gócaira”. Esendő emberiségét meg Isten kegyelmébe ajánlotta, akiről Jézus Krisztus útján biztos tudása volt.

Sokminden tudunk meg Pilinszkyről: költők, írók, művészek vallomásaiból. Mint például egy végtelen mondatban Konrád Györgytől, vagy Mészöly Miklós „in flagranti gyorsfotó”-jából, vagy ha Nemes Nagy Ágnes azt mondja róla: „az égbolttal volt eljegyezve”, vagy ha a költőtárs Kányádi Sándor egyik verssorának „csuhakötelen” akar feljutni hozzá, és sorolhatnám tovább. Bogyay Katalin a költő halálának tizedik évfordulójára csodamódra bokrétaát köt interjúkból, emlékezősekből, rajzokból és fotográfiákból. S ebből az angyalarcú ember mélységeit vajú szén kötetből — úgy érzem — kissé kilóg Papp Tibor blaszfémiaival kacérkodó trágársága.

Az arkangyalhatalmú költő sohasem is ostromolta, nem törte szét a létezés korlátait, hatvan esztendőn keresztül elszentelte őket, hogy aztán könnyedén átlibbenve rajtuk, visszatérjen ahhoz, aki által küldetett. A „sötét nemnyországot” nem vitte magával, átvilágítva itt hagyta nekünk.

Jákli István

Olvasói levél

EGY HAZAI SZERETETOTTHONBÓL.

A már évek óta folyamatosan küldött lapjukért ezúttal szeretnénk köszönetet mondani. Külföldön élő barátaink kerestél már korábban is találkoztunk az Életünk-vel, azonban az utóbbi évek során egyre inkább hozzánk közel állónak érezzük lelkiéletét és hangvételét. Ez a tény bátorít fel arra, hogy a Budapest-Máriaremetén működő XXIII. János Szeretetotthon „Lékai László” Betegotthona gondjait feltárjuk a tisztelt szerkesztőség előtt.

A Gondviselés jóvoltából, már 10 éve működik intézetünk, és szolgálja a magányossá vált elaggott, fekvőbeteg, mozgásérült embertársainkat. A mustármagynyi kezdeményezésből a jelenlegi 50 főre emelkedett gondozottjaink száma. Sajnos, még ez is csupán csepp a tengerben, a segítségre várók számához viszonyítva. Ez okból szeretnénk felhasználni egy újabb lehetőséget, hogy további 20 férőhellyel bővítsük betegeink otthonát. Egy elhunyt gondozottunk és jötevőnk örökségként ránk hagyott családi házat szeretnénk céljainknak megfelelően átalakítani.

Konkrét kérésünk az, hogy a lapban néhány szóval szíveskedjenek közléteni a fent vázolt gondjainkat. Külföldön élők hozzátartozói közül az évek során átváltaltuk az ápolás gondját kb. 10 betegnek. Hasonló esetre az évek folyamán még sor kerülhet. Igaz ugyan, hogy elsősorban az itt élők igényeit kell kielégítenünk, csupán láttatni akarjuk, hogy minden hozzánk fordulónak igyekezzünk segítségére lenni. Nem kívánunk senkitől nagy adózatot, mert tisztában vagyunk, hogy külföldön is meg kell dolgozni a megélhetésért. Mellékelten küldünk néhány felvételt, amely érzékelteti otthonunk lelkiességét, hétköznapját, gondozottjaink állapotát. (Szívesen közölnénk képet, de nekünk is sokba kerül. Szerk.) Bizva megértésükben, reméljük ügyünk sikerét. Címünk: XXIII. János Szeretetotthon, Szent József u. 5. H-1029 Budapest.

Rozália és Margit nővérek

EGY MONDATBAN

● Nagyváradon július 6-án felszentelték az ökményes katolikus-református templomot, amely egy év alatt épült meg. A szertartást Tempfli József katolikus-, és Tőkés László református püspök végezte.

● Az ENSZ Népesedési Alapja szerint földünk jelenlegi 5 milliárd 400 millió lakosából 1 milliárd 200 ezer a nyomorban tengődők száma.

Magyar fiatalok körútja Kárpátalján

A MAGYAR CSERKÉSZBARÁTOK EGYESÜLETÉNEK BESZÁMOLÓJA ALAPJÁN

Először jordult elő, hogy Magyarországon keresztül nagyobb ifjúsági csoport induljon Kárpátalja, s az ott élő magyarság meglátogatására. Az utat Köllej György (Gyurkabá) vezetésével hónapokig készítették elő s azon felerészben európai, illetve tengerentúli-, felerészben hozzájuk csatlakozó magyarországi cserkészek vettek részt. Az általuk gyűjtött mintegy két tonnát kitevő élelmiszer, gyógyszer, ruhanemű és könyvadományt a Máltai Szeretetszolgálat kocsjai szedték össze és szállították Kárpátaljára — Sajnos csak „dióhéjban” számolhatunk be a Magyarországon át vezető útról, fenntartva a helyet a Kárpátaljai út bővebb ismertetésére.

Július 12-én reggel indult útnak a csoport Bécs felé. Bécsben Msgr. Valentiny Géza adta át az Europäische Hilfsfond adományait. Győri megszállás után július 2-án érkezünk Esztergomba s a bazilika Kriptájában megkoszorúztuk Mindszenty hercegprímás sírját.

Útvonalunk fontosabb állomásai: Tahitófalu (kirándulás Vácra), aztán Budapest. Autóbuszal körséta a városban, majd a Várban, s a Gellért-hegyi Citadellánál gyönyörködünk Budapest tündérszép panorámájában.

Július 8-án Gyöngyösön a ferences atyák cserkészcsoportjának voltunk a vendégei, majd a Hortobágyi pusztán áthaladva érkezünk Debrecenbe s a Szvetits Intézetben kaptunk szállást és kitűnő ellátást.

Július 11-én, csütörtökön reggel nagy izgalommal indultunk útnak két nagy busszal és a csomagokat szállító kis teherautóval Kárpátalja felé. Csupánl értük el a határt. Előttünk hatalmas autókavaván állt. A bennfentesek szerint 8–9 óras várakozásra számíthatunk! Szerencsénkre azonban Balla Gyulabá nyelvtudása és helyismerete segített, ő ugyanis kárpátaljai születésű s természetesen kitűnően beszél oroszul. Így egyórás várakozás után átléptük a magyar-szovjet határt! Végül már az orosz határőrség parancsnoka is megszólalt magyarul és jó utat kívánt! A határon uralkodó tisztaságról és rendről jobb nem beszélni... Rövidesen útnak indultunk Ungvár felé. Megható volt az a szeretet, amelyet mindenütt éreznünk kellett.

Rendszerint a városok melletti falvakban szállásoltak el bennünket, többnyire kettesével, magyar családoknál. Az utak elhanyagolt állapotától eltekintve nagyszűrű volt minden. Mivel előzőleg kellő felvilágosítást kaptunk, kellemetlen meglepetésben nem volt részünk. Nem számítottunk például fürdőszobára: fürdőszoba — ha volt is külön — egy vödör hideg vízből meg egy lavóról állt; a WC pedig az udvaron lévő kis házikól, négyzetesre vágott papírral... Ellátásban azonban nem volt hiány. A falvakban általában mindenhol van egy kis háztáji és abból próbálja a család kihozni, amit lehet. Így mindenütt volt burgonya, tojás, szalonna. Hiánycikk a cukor, gyufa, kávé, kenyér(!), rizs, hús, tejfel, vaj, meg WC papír. Természetesen néha hetekre eltűnik az árú... A magyar nép szorgalma példás. És sehol nem panaszkodtak. Szépen beszélnek anyanyelvüket, s gyermekeik magyar nyelvtudását szívükön viselik. Minden vágyuk, álmuk a továbbtanulás! A magyarok lakta községekben mindenütt van magyar nyelvű elemi iskola, néha több tanterével is, a

MAGYAR KATOLIKUS EGYETEM

A Magyar Püspöki Kar 1991 júniusában jóváhagyta egy Magyar Katolikus Egyetem földalattiának tervét, amely 1992 szeptemberében tervezi indulását 250 diákkal, bölcsész, szociális, és egészségügyi tudományi karon. Az első 2–4 éves időszak főiskolai tanári oklevél elnyerésével, a második 5–6 éves egyetemi diploma megszerzésével, a harmadik a doktorátussal zárul. Az Egyetem Alapítványának védnökei: Angelo Acerbi érsek, pápai nuncius, Kada Lajos érsek, bonni apostoli nuncius, valamint a Magyar Püspöki Kar legtöbb tagja.

Az alapítvány Piliscsában megkapta a 19 hektár területű és szép természeti környezetben fekvő volt Percel laktanyát.

Educatio Cristiana névvel egyesület alakult az egyetem támogatására, hogy az állami támogatás mellé megszerezzék az induláshoz még szükséges 240 ezer dollárt. Az egyesület kéri a nyugaton élő magyar egyházközségeket, támogassák bőkezűen és rendszeresen a Katolikus Egyetemet. Címük: Katolikus Magyar Egyetem titkársága, Arany János utca 6–8, H-1051 Budapest. ☎ 0036 1 1117 221; Fax: 0036 1 1116 615. Bankszámlájuk: Budapest Bank Rt, van Account Nr. 401 151 941 1695 0. V. Cs. J.

városokban magyar gimnáziumok működnek, Ungváron, Munkács, Beregszászban magyar főiskolák is. Legtöbb magyar feliratot Beregszász és Nagyszőlős környékén láttunk... Készülnek már a magyar hősi emlékművek, melyek 1944–46 vértanúit, hőseit örökítik meg. Valamennyit igyekeztünk meglátogatni és az emlékműveket nemzetiszalagos koszorúkkal, virágcsokrokkal láttuk el s mindig elénekeltük a Himnuszt és a Szózatot.

Fölkerestük természetesen az ősi magyar történelmi helyeket, Ungvár várát, a környékbeli várakat is. Majd a híres munkácsi várát, ahol Zrínyi Ilona és a kis Rákóczi Ferenc élt valaha. Megnéztük az ungvári vár melletti érdekes falumúzeumot is... Egyik legnagyobb élményünk volt a Vereckei hágó megtekintése. Elragadó vidék! Az emlékművön magyar felirat: „Isten hozott Magyarországon!” Itt is virágcsokrot helyeztünk el és elénekeltük a Himnuszt. Visszafelé a szomorú emlékü Szolyvát látogattunk meg, ahol tömegsírokban mintegy százezer magyar alusza örök álmát. 1946-ban „kis munkára” vitték el őket a környező falvakból és soha többé nem tértek vissza!

Munkácsról — ahol négy napot töltöttünk — kij mentünk a Tiszaújlak melletti turulmadaras kuruc emlékműhöz, ahol a Kárpáti Ruszinok Szövetsége együtt a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetséggel rendezett ünnepséget s ezen minden korábrinál többen vettek részt. Rákóczi népeinek nagy találkozója volt ez: a magyarokkal együtt ruszinok, németek, románok, ukránok képviselői tettek hűt Rákóczi eszméi mellett. A kuruc zászlók, meg a piros-fehér-zöld mellett ott lobogott a kéksárga ukrán zászló, no és a mi liliosos cserkészzászlónk, ruszin nyelvű táblákon meg autonómiát követeltek Kárpátaljának és függetlenséget a ruszin népnek. Az ünnepség során Faraog Laura magyar népdalokat énekelt, mi is megkoszorúztuk az emlékművet és szívből zengtük a Szózatot és a Székely Himnuszt. A zuhogó eső ellenére...

Július 17-én reggel Beregszász felé vetültünk utunkat. Már Mezőkaszonyánl vártak bennünket: a fiatal református lelkész vezetésével vagy száz ünnepelőbe öltözött kislány és kislíj fogadta csoportunkat rózsacsokrokkal és énekszóval... Maradandó élmény! Itt is magyar családoknál helyeztek el bennünket. A község fele katolikus, fele református. A közös ökumenikus istentiszteletré megtelt a katolikus templom. Este a Kulturházban a község magyar kórusa énekelt, majd a néptáncsoport és a kicsik balettkara kedveskedett műsorral. Másnap Beregszász városát néztük meg s aztán, július 19-én meghatódva vettünk búcsút a mezőkaszonyiaktól.

Nagyszőlősön a ferences atyák fogadtak bennünket. A régen magtárnak használt templomot helyrehozták, ott tartottunk esti misét. Másnap városnézés után, kirándultunk Husztra s aztán harmatos szemmel búcsúztunk el az atyáktól és vendéglátóinktól. Örömmel regisztrálhatjuk, hogy Kárpátalján máris alakulóban van a magyar cserkészlet és jövőre talán már együtt táborozhatunk Ungvár, Nagyszőlős, Munkács, Beregszász s a többi magyarlakta helyek cserkészeivel...

Alig két óra alatt értük el Nagyszőlősről a magyar határt. Csak most becsültük meg a jó utakat, a falvak, városok tisztaságát, a sok virágot. Kárpátalja útviszonyai, a riasztó szegénység, a sok elhanyagolt város után itt minden mennyországnak látszott.

Futtában még a további út: ismét Debrecen, innen Kőtelek: tíz napos vízi-tábor a Tisza partján, majd Kecskeméten át Pécs (cserkészmise a Szent Mór kápolnában), közben megálltunk a mohácsi csata színhelyén létesített kopjafás Emlékparknál. Bolyban a helyi cserkészcsoport bognácsos gulyást adott a szőlőben, aztán irány a Balaton: Tihany (a híres apátsági temp-

Hírek - események

Seregély István egri érsek szeptember 7-én újraszentelte a munkácsi vár alatt lévő várpalánkai római katolikus templomot. Az újonnan helyreállított templomban lefolyt ünnepségen jelen volt többek közt Csáti József, a kárpátaljai római katolikus egyház vikáriusa, Szemédi János görög-katolikus püspök, és Povázasai Sándor, a Magyar Köztársaság ungvári konzulja is.

*

Befejeződött a berlini zsinagóga homlokzatának felújítási munkálata. A zsinagógát 125 évvel ezelőtt szentelték fel és 1943-ban bombatámadás döntötte romba.

*

Loyolai Szent Ignác (1556. július 31-én, 435 évvel ezelőtt halt meg) ünnepén Rómában, a Gesu-templomban, ahol Szt. Ignác földi maradványai is nyugszanak, ünnepélyes koncelebrált szentmisével zárták le a jubileumi évet, és pedig a pápa különleges küldötte, Martinez Somalo bíboros és P. Kolvenbach generális részvételével. Koncelebráltak a Rómában élő jezsuiták, több nemzetközi ház jezsuitája, így a Vatikáni Rádió atyái is.

*

A két évvel ezelőtt újra a Pálos-rend birtokába került gellért-hegyi sziklatemplom attemplomának felújítása befejeződött. A felső templom renoválása most kezdődik. Erre a Fash-program nyújt anyagi támogatást.

*

A Szentszék és az Albán Köztársaság diplomáciai kapcsolatot létesített apostoli nunciátúra, illetve nagykövetség szinten. A Tiranában létesítendő nunciátúra kapcsán a hivatalos közleményhez egy tájékoztatót csatoltak, amely vázolja Albánia és a Szentszék történelmi kapcsolatait, illetve az egyház helyzetét az 1945-ben bevezetett kommunista diktatúra idején.

*

Paskai László bíboros, esztergomi érsek, a pannonhalmi főapáttá kinevezett Várszegi Asztrik segédpüspök, általános helynök helyébe, szeptember 1-i hatállyal a főegyházmegye helynökévé Dékány Vilmos segédpüspököt, az esztergomi szeminárium rektorát nevezte ki. A szeminárium új rektora Gál Endre professzr lett.

*

II. János Pál pápa 100. olaszországi apostoli útján a Rómától mintegy 100 km-re délre fekvő vidéket kereste fel, ahol az 1950-ben szenttéavatolt Goretti Mária élt és a női tisztaság vértanújaként meghalt. A látogatásra Goretti Mária születésének múlt évben ünnepelt 100. és halálának jövőre esedékes 90. évfordulója adott alkalmat. A pápa hosszan imádkozott abban a helyiségben, ahol a 12 éves lányt, az öt megerősölni akaró fiatalember meggyilkolta és ahová a közeli Nettuno-ból áthozták földi maradványait.

I. Endre király sírjával, (1060), Balatongyörökön az Ifjúsági Telep, Keszthelyen a Festécs-kastély és a természetvédelem alatt álló „Kisbalaton”, azaz Fenékpusztá. Utolsó magyarországi állomásunk Szombathely megtekintése után másnap már Burgenland ismerős táján jártunk. Felsőőrön nagyszerű ebéd várt ránk, majd rövid pihenő után este 10 óra körül robbant be buszunk Münchenbe...

Visszatekintve a körútra: egyszerűen csodálatos volt. Örök emlék maradt mindnyájunk számára Kárpátalja és az ottani magyar nép, amely hitéhez, magyarságához való rendíthetetlen ragaszkodásával mintegy igazolja Teleki Pál mondását: „Nehéz magyarnak megmaradni, de lehet!” ■

A Pápai Családtanács október elseje és 5-e között tartotta ezévi teljes ülését, amelynek témája a házassági előkészítés volt. A Tanács bísz házaspár-tagja kidolgozott egy direktívát, amely a házasság-előkészítés irányelveit tartalmazza. A Tanács már a múltban foglalkozott több, házasságot érintő kérdéssel, amelyen az élet védelme a fogantatástól kezdve, vagy a kábítószer fogyasztással kapcsolatos családi problémák megoldása.

*

Két tudományos találkozó is folyt a közelmúltban a Vatikánban: Az egyik a Vatikáni Csillagvizsgáló és a kaliforniai Teológiai és Természettudományos Központ rendezésében, Castelgandolfóban, szeptember 21 és 28 között. Ezen 35 tudós „A világegyetem teremtése a quantum-elmélet szerint és a természet-törvények eredete” témájáról tanácskozott. A résztvevőkhöz intézett beszédében a pápa kiemelte a természettudomány és a teológia kölcsönös együttműködésének szükségességét, mert ez egymás gazdagítását szolgálja.

A másik összejövetelt a Pápai Tudományos Akadémia és a Kultúra Pápai Tanácsa rendezte közösen. Ennek a szimpóziumnak „A tudomány az ember kultúrában” volt a címe. Résztvevő és felszólalt rajta az Egyesült Államokban élő Jákló Szaniszló bencés szerzetes, akit néhány éve a Templeton díjjal tüntettek ki tudománytörténeti munkájáért. (VR)

*

A Kultúra Pápai Tanácsa szimpozionttartott a Vatikánban a november végén kezdődő európai püspök szinódus előkészítésére, amelynek témája „Kereszténység és kultúra Európában”. A tanács elnöke, Paul Poupard bíboros, egy sajtótájékoztatón kijelentette: az ideológiai rendszerek és a politikai rezsimok összeomlása alapjaiban rázkódtatja meg, a népek szabad egyetértése nélkül a Versailles-ban, majd Jaltában született államok határait. A nemzetek új Európája a közös európai ház új felépítését igényli, s ebben mindenki, kultúrájának megfelelően helyezheti el saját, pótolhatatlan építőköveit.

I. DEMETRIOSZ PÁTRIÁRKA HALÁLA

II. János Pál pápa az ortodox egyház „Konstantinápolyi Szent Szinódusához” intézett üzenetében mélyszégyes részvételt nyilatkoztatta I. Demetriosz ökumenikus pátriárka halála alkalmából. Az egész katolikus egyház osztozik „az Egyház e nagy szolgájának, akit megismerhettem, értékelhettem és szerettem”, elvesztésén érzett fájdalommal — írta a pápa. II. János Pál 1979-ben találkozott először Demetriosz-szal Isztambulban a patriarkátuson, majd 1987-ben Rómában, amikor az viszonzotta a látogatást. A temetési szertartás október 8-án folyt le az isztambuli Balikli kolostorban, amelyen a különböző ortodox és protestáns egyházak, valamint a katolikus egyház magasrangú kiküldöttekkel képviseltették magukat. Jelen volt Mitsotakis görög miniszterelnök is egy görög kormányküldöttség élén. A török kormány, mely a konstantinápolyi pátriárkát csak a törökországi ortodox egyház fejének ismeri el, ugyancsak kifejezte részvétét. (Kathpress)

FIGYELEM!
DECEMBERI, AZAZ KARÁCSONYI
SZÁMUNK DECEMBER ELSŐ
HETÉBEN JELENIK MEG!
SZERKESZTŐSÉG

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: Keresztelés: Culhaugla Samira Gabriella, C. Denis és Siskovits Anna kisleánya, szeptember 21-én a keresztség szentségében részesült. — A keresztség kegyelme sugározza be életét!

Halottaink: Dr. Migisch Olivér, cserkésztestvérünk, 77 éves korában „hazament”. 1957-től 1964-ig mint körzeti megbízott, ő szervezte és vezette az ausztriai magyar cserkészteket. Kezdeményezője volt a bécsi magyar cserkészkluboknak. Temetése augusztus 13-án volt a Bécsi Központi temető hamvasztójában. — **Bubna-Littitz Mariola grófnő** augusztus 12-én elhunyt. Temetése augusztus 30-án volt a Simmering-i temetőben. — **Bucsi Ilona** augusztus 15-én halt meg, temetése szeptember 14-én volt Rábacsécsén. — **Bucsi Aladár** életének 68. évében, augusztus 31-én elhunyt, szeptember 5-én temették Neusiedl am See-ben. — **Jezszenis Mária** szeptember 15-én távozott örökre körünkől. Az engesztelő szentmise szeptember 24-én volt a Singerstr.-i magyar templomban. — **Papp Ferenc** okl. mérnök szeptember 30-án elhunyt, temetése október 9-én volt a Heiligenstadt-i temetőben. — **Stix Margaretha** életének 90. évében visszaadta lelkét Teremtőjének és október 11-én temették a Zentralfriedhofban. — Az Úr adjon nekik örök nyugalom!

Linz: Keresztelés: Július 7-én a szentkeresztségben részesült Tóth Szandra, T. József és Berger Daniela kisleánya a Neue Heimat-i templomban.

Halottaink: Zelliger Gabriella, (Wels, Linzerstr. 65), 65 éves korában, hosszantartó, súlyos betegség következtében július 27-én elhunyt. 31-én temették. Nagyon segítőkész és hívó lélek volt. Még súlyos betegsége alatt is azt kérdezte a látogatóitól, hogy miben tudna segíteni. — **Csákvári Antal** (Wels, Flemingstr. 16), 80 évesen, — **Vecsei János** honfitársunk (Wels, Ungarnstr. 7), 25 éves korában, — **János István** honfitársunk (Linz, 67 éves korában visszaadták nemes lelküket a Mindenhatónak. — Nyugodjanak békében!

DÁNIA

Koppenhága: P. Szentiványi Dezső Münsterben a német jezsuiták öregotthonában szeptember 9-én elhunyt. P. Szentiványi kilenc évet töltött fent északon. Oslói otthonukból nagy buzgalommal vett részt a norvégiai, svédországi, dániai és izlandi tájakra kiterjedő magyar munkákban. — Nagy szorgalommal kezdte tanulni a norvég nyelvet 62 éves korában. A magyar nyelvű munkák mellett megvolt a norvég nyelvű munkaterület is, amit ő épített ki. Szeretetre méltó egyéniség volt, készséges mindenki iránt, aki hozzá fordult. 1982 tavaszán ő maga is észrevette fokozódó gyengülését és kérte a Németországba való visszahelyezését. Az ún. öregkori gyengeség mind nagyobb méreteket öltött, míg földi élete csendes befejezéshez vezetett.

Köszönjük P. Szentiványinak minden segítségét, jóságát és kérjük a végtelen jó Mennyei Atyát, Ő legyen jutalma hű szolgájának. Nyugodjék békében!

NÉMETORSZÁG

Augsburg: Halálózás: Bokovics József, 76 éves korában augusztus 11-én Dillingenben elhunyt. Ugyanott temették augusztus 23-án. Bokovics József 40 éven át hűséges látoga-

tója volt a magyar szentmiséinknek. Nyugodjék békében!

Köln: Halálózás: Fájdalommal közöljük a hírt, hogy Major István lohmari lakos autóbaleset következtében 69 éves korában elhunyt. Örök nyugalomra augusztus 20-án a lohmari temetőben helyezték. Tekints Uram érdemeire, melyeket Érted tett és vezesd be őt örök országodba. R. I. P.

München: A szentkeresztségben részesültek: Jegyernik György, Ertl Sabine-Cintia, augusztus 25-én; **Geczó Wolfgang,** augusztus 26-án és **Filipovici Erik,** szeptember 7-én.

München: Halottaink: Raggambi Fluck Béla né, szül. Mikula Margit, huszárezredes özvegye július 9-én; — **Drbál Ferenc,** 62 évesen; — **Kiss Ilona,** 69 évesen; — **gróf Teleki Mihályné,** szül. gróf Tisza Ainee, 77 éves korában az örök hazába költöztek. — Nyugodjanak békében!

„ÁLDJÁTOK ISTENÜNKET...”

† Zsongor Kálmán

A 66. szoltár felszólítása a kasli Magyar Gimnázium egykori és mai diákjai számára különleges értelmet kapott. E két szóba foglalható össze egy fáradszótlan tanári élet szellemi végrendelete. Munkájával és példájával mindig erre tanított Zsongor Kálmán nagyúr, aki 1991. július 13-án, életének 58. évében, hosszú betegség után, szentségekkel megerősítve az örökkévalóságba költözött. Hamvai a csopaki temetőben találtak nyugalomra, majd szeptember 14-én, a kasli vártemplomban, requiem keretében vettek tőle búcsút diákjai, munkatársai és barátai. Sok-sok áldozatának gyümölcse s legőszintébb köszönetünk az lesz, ha mind énekeinkkel, mind életünkkel teljesítjük kérését: „Áldjátok Istenünket...”

SVÁJC

Lausanne: A házasság szentségét szolgáltatták ki egymásnak **Takách Gusztáv** és **Mihály Marie-Christine** a Cuilly-i (VD) templomban július 20-án. Az új házasság sok-sok boldogságot kívánunk, örömet és békességet, sok türelmet. A jó Isten tartsa őket sokáig!

Halálózás: Lausanne-ban a jó Isten magához szólította **Heer de Morvay Theodórt** 61 éves korában, aki hosszas szenvedésének példaadó elviselésével is már kiérdemelte az eget. Szendvedésében, az Isten akaratában való megnyugvásában, a szentségek buzgó vételében, Isten gyermekehez méltó magatartásban mindenkinek példát ad a hívő keresztyén életre. — **Kolonovics István** volt La Sagne-i lakos hosszú, türellemmel elviselt szenvedés után, 65 évesen, augusztus 15-én, visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. — Az élők és holtak Istene adjon nekik örök nyugalomra, a hátramaradottaknak pedig lelki erőt.

A külföldi magyar ifjúság szolgálatában

MSGR. DR. GRÓH BÉLA NYOLCVANÉVES

Ha rövid áttekintést akarunk adni az életéről, akkor ki kell emelnünk az 1948-as évet. Akkor a magas képzettségű és buzgó lelképászornak Magyarországról menekülnie kellett. Visszatért Innsbruckba, abba a városba, ahol valamikor teológiai tanulmányait végezte. Az osztrák pasztoriációban is részt vett, de a legmaradandóbb eredményeit a magyar lelképászorkodásban, abban is főként a *külföldi magyar ifjúság szolgálatában* érte el. A magyar fiataloknak akart otthon nyújtani. Évek kitartással végzett előkészítő munkája után 1957-ben meg tudta venni azt a házat, amely mind a mai napig a magyar tanuló ifjúság otthona. Ki kell emelnünk, hogy sem az egyház, sem az állam nem járult hozzá anyagilag az ifjúsági otthon alapításához, de a fenntartásához sem. Adományokból került és kerül elő a szükséges összeg, és ezáltal tud az intézet egészen alacsony hozzájárulással a magyar fiataloknak már több mint egy emberöltőn keresztül szállást nyújtani. Az adományok felhajtása az ő érdeme. A ház egyúttal a tiroli magyarság kultúrközpontja. **Gróh atya** pápai kitüntetés is kapott kiváló munkásságáért és a Szentzsák iránt tanúsított törhetetlen hűségéért. Mindszenty bíboros hercegprímás is látogatásával tisztelte meg az intézetet és annak igazgató-

ját, és azóta az intézetet a *Mindszenty-Kollegium* nevet viseli.

Ez a születésnapj ünnepség méltó személységnek jutott ki. De ezzel az alkalommal az életműve, az intézet felhívja a figyelmet a külföldi magyar lelképásztorok hitbuzgalmi tevékenysége mellett a magyar kultúra szolgálatában végzett munkájára is. Hosszú évtizedeken keresztül, nehéz körülmények között látták el ezt a nemzetépítő szolgálatot. Igazságos lenne az illetékesek részéről ennek az eddigieknél határozottabb elismerése és bevétele a köz tudatba.

Msgr. dr. Gróh Béla életútja egyenesen vezetett papnövendék korától a mostani évfordulóig. Az ünnepelt annak idején hűségesen követte a Canisianum papnövendé spirituálisának lelki vezetését. Az idős lelképásztor ma is a Canisianum mostani spirituálisának irányítását követi. Ma is sokat gondol a jövőre, intézetének további fejlődésére. Vele együtt mi is reménytel tekintünk alkotásának további működésére és az ő további lelképásztori tevékenységére.

KERNY GÉZA

Az *Életünk szerkesztői, írógárdája* is szeretettel gratulál a jubilánsnak, kívánva Isten bőséges áldását munkásságára és életére.

FALUROSSZA

Mindörökké ez a sorrend: legelől a sötét semmi, reggeltelen, reménytelen, mögötte a boroskancsó, (boldogságos varázslámpás) mögötte ül Magyar János, mögötte a cigánybanda, mögötte a tenger bánat.

Elül éjjel, hátul éjjel. Kicsiny fény a közepében: nótás, boros fénykalitka. Itt virraszt a Falurossza a semmire rámeredve, néha könnye-megeredve, néha hejehujja-hetykén kivilágos kivirradtig.

Hajnalodik, harmatozik, mindenkinek hajnalodik: német sógor barázdát vág, gyárat épít, könyvet termel, a cseh szatócs szatócskodik, angol szomszéd kincset vermel, — Magyar János álmodozik: délibáb-paripát nyergel.

Híres falu Európa, közepében kicsi utca, délibábon lovagolva Magyar János muzsikált, kivirágzott nótás lelkét tépve apró darabokra, dobálja az ablakokba s pazar kincset pazarolja.

Mécs László (1895–1978)

A TÖMEGTÁJÉKOZTATÁS CÉLJA ÉS FELELŐSSÉGE

A Tömegtájékoztató 25. Világnapját idén május 12-én tartották: „A tömegtájékoztató eszközei az emberi egység és haladás szolgálatában” mottóval. Szalézi Szent Ferenc, az újságírók védőszentje ünnepén a Szentatya üzenetét intézett a Tömegtájékoztató Világnapja alkalmából, hangsúlyozva, hogy az egyház a médiákat: a sajtót, rádiót, televíziót, filmet, „Isten ajándékainak” tekintti. A VI. Pál pápa által 1971-ben jóváhagyott „Communio et Progressio” lelképásztori instrukció közzététele óta az „ajándékok” sorában az emberiség ma már olyan vívmányokkal rendelkezik, mint a műbolygók, computerok, videók és a közvetítés, valamint a hírszolgálat egyre tökéletesebb eszközei. Mindezek célja: közelebb kerülni egymáshoz testvériségben és megértésben, közösen törekedni emberi sorsunk megjavítására.

A hatalmas tömegtájékoztatói eszközök használata magasrendű felelősségérzetet követel mindazoktól, így az újságíróktól is, akik dolgoznak velük. Önmagukban a médiák csak „életlen eszközök”, hogy megfeleljenek-e a célnak, amelyre rendeltettek, az a médiákkal dolgozók bölcsességétől és felelősségérzetétől függ. Keresztény szempontból nézve, ahogyan a Szentatya kifejezte, „ezek a csodálatos médiák arra szolgálnak, hogy az isteni gondviselés segítségével egyre szorosabb és építőbb kapcsolat teremdjék az egyes személyek és az emberi család valamennyi tagja között”. Szolgálhatnak az emberi természet gazdagítására vagy elszegényítésére aszerint, hogy a tájékoztatás felelősej milyen erkölcsi felfogással sáfárkodnak azokkal. Tehát minden egyes emberre — az egyszerű nézőtől vagy hallgatótól a műsorgyártóig — egyéni felelősség hárul. Nagy figyelmet kell fordítani a tömegközlés társadalomra, a családra, elsősorban a gyermekekre és fiatalokra gyakorolt hatásának problémájára felé.

TÖTTÖSY ERNŐ: JOG ÉS ÖKÖLJOG. Mécses kiadó, Budapest, 1991. 283 old.

A könyv a nemzetközileg ismert és elismert jogász emigrációs folyóiratokban és lapokban megjelent tanulmányait, cikkeket foglalja magában. „Ahhoz az ifjú nemzedékhez szól — olvassuk az előszóban —, amelyik szinte elképedve áll az emberi jogtalanság tudatos és cinikus lavinája előtt, mely hosszú évekre eltemette az igazságot... A szerző nem a bűnt keresi, hanem a bűnt! Nem bosszúállásra szorítja össze öklét, hanem keresztény megbocsátással mutat a Bűn felé!” A könyv végső tanulsága: az eddigi magyarországi döntések még nem voltak lényegbevágóak. Márpedig mind a kormányon levőknek, mind az ellenzéknek azon kell fáradoznia, hogy minden vonatkozásban érvényesüljön a magyar nép áhitotta változás!

J. I.

DR. BATTYÁNY LÁSZLÓ ÉLETE képekben, dokumentumokban, történelmi mozaikkal. Összeállította Puskely Mária. Szent István Társulat kiadása, Budapest 1991. 240 oldal, 450 illusztráció.

Hatvan éve, 1931. január 22-én a bécsi Löw-szanaszatóriumban tizenhét hónapi tartó szenvedés után hunyt el a magyar szemszét és gyakorló orvos tudomány európai hírű képviselője, dr. Battyhány Strattmann László herceg. Koporsóját Körmen-den és Németújvárott tízezrek vették körül: látásukat visszanyert egyszerű emberek siratták a hercegorvost, akit ország-szerte és határainkon túl is így emlegettek: a szegények orvosa.

A kötet történelmi, családtörténelmi, biográfiai és orvostörténelmi szempontokat ötvöz az a céllal, hogy Battyhány László alakja a leghitelesebben, korának képeiben és dokumentumaiban jelenjék meg. Ez a rendhagyó magyar főnemes, aki egy orvoskollégája szavai szerint „nemcsak orvos volt a hercegek között, hanem herceg az orvosok között”, — végrendeletében ezt üzenni unokái nemzedékének: „Ha boldogok akartok lenni, tegyetek másokat boldoggá!” (M. K.)

C SERKÉSZHÍREK

RAHÓ IFJÚSÁGI TÉLI TÁBOR

A Magyar Cserkészbarátok Egyesülete örömmel hirdeti meg ifjúsági téli táborát. **A téli tábor helye a hagyományos Achenkirchben lesz 1991. december 26-tól 1992. január 5-ig. Szállásunk az öreg Hotel Scholasztkában.**

Jelentkezni lehet a Magyar Cserkészbarátok Egyesületénél. Landwehrstr. 66, D-8000 München 2. ☎ (089) 5 30 94 89. **A téli tábor vezetősége.**

*

A MAGYAR CSERKÉSZFÓRUM ELSŐ MUNKAÜLÉSE

A Magyar Cserkészforum október 11–13 közt a Velencei-tó mellett tartotta első munkaülését. A tanácskozáson a tagszövetségek és a vajdasági magyar cserkészlet képviselői vettek részt. A kárpátaljai képviselők sajnos nem tudtak eljönni. Határozat született egy Magyar Cserkész Almanach összeállításáról, melynek kiadását a Magyarok Világszövetsége vállalta. Kis-cserkészek és kiscserkészvezetők részére 2 könyv kiadását is tervbe vették, és felajánlották egy közös cserkész-tisz-továbbképző tábor, vagy -tanfolyam megszervezését. **Szemerédi Tibor** a MCSF elnöke

*

A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség szeptember 13-tól 16-ig a Kassa melletti Jászóváron Cserkész-tiszti Konferenciát tartott. A tanácskozással tisztavátás előzte meg. Ennek keretében a szlovákiai magyar cserkész-tisztek **Bartal Károly Tamás premontrai főapátot** kérték fel a Szövetség főcserkészének. A konferencián **Ajpek Gabriella** elnök, **Hódossy Gyula** ügyvezető elnök és a megjelent 26 cserkészvezető a 91/92-es év kiképzési és vezetőképzési programját tárgyalták meg.

Olvasói levél

Régi hűséges olvasónk írását közöljük itt. Helyesírását általában kijavítottuk, de eredeti, naiv bájú fogalmazását és „nagybetűs-zeretelt” meghagytuk.

Budapesten az Attila utcában a Belví Szállodában Volt egy Emléktábla. Itt ebben a Házban lakott Endres György, a Világhírű Ozeán Repülő. Innen indult utoljára Rómába.

Endres György és Magyar Sándor egy Repülőgéppel, melynek felirata „Justice for Hungary” Volt, átrepülték az Ozeánt. En akkor Budán a Lotodij utcában Lakatos Tanonc Voltam. Toldy Ferenc utcai Tanoncotthonban laktam. Utam a Halászbástyánon át ment.

Egyik napon, midőn Munkaidőm után haza mentem, rengeteg Nép Volt a Halászbástyánál, néztek az Ég felé. En kérdeztem egy Férfit: „Miért néznek az Ég felé?” — Hát maga nem tudja? Most mondta be a Rádió, hazajönnek az Ozeán Repülő. 1932-ben lehetett. De hiába Várták őket. Bicske Község Kukoricás földön Kényszerleszállást kellett csinálniok... Endres György és Magyar Sándor, ez a két Férfi Példaképeim. Őseim Németszárma-zásiak. En meg Magyarok Érzem magam.

Maradok Hazafias Üdvözléssel, a Budapesti Kalazanti Szent Józsefről nevezetes (!) Tanoncotthon Volt Növendéke

József Antal

7015 Korntal-Münchingen 2

MAGYAR SZENTMISÉK BÉCSBEN

Bécsben minden vásár- és ünnepnap van magyar nyelvű szentmise. Ez év tavaszán megváltozott a szentmisék kezdési időpontja. Ezentúl mindig 10.30 órakor kezdődnek a szentmisék. A szentmisék helye a Német Lovagrend, árpádházi Szent Erzsébetről nevezett temploma. Első kerület, Singerstr. 7 szám (Deutsch-Ordenskirche).

Lelkész: Hegyi György.

A Bécsbe látogató magyarokat szívesen várjuk. A templom bejárati ajtaja a kapun belül jobbra!

NEMZETKÖZI FORDÍTÓIRODA

Műszaki és reklámszövegek, társasági szerződések, kereskedelmi levelezés, okiratok hiteles és Magyarországon is elismert német-magyar/magyar-német fordítása, valamint fordítások szinte bármely más nyelven. Szedés, nyomtatás, szövegszerkesztés számítógépekkel, lézernyomatókkal. — Gyorsszolgálat. D-4130 Meers L, Neuer Wall 2, Pf. 1470. Telefon: 02841/28053. Telefax: 02841/23021 vagy 18424. Telex: 17 2841 318; Teletex: 2841318 = FLINT American Express · Diners club · Eurocard · Visa

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek:

Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. § 4.— DM 6.—
Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászon kötésben. § 10.— DM 20.—
Szállítással + portóköltség.

Megrendelhető:
Landwehrstr. 66, D-8000 München 2
az ÉLETÜNK kiadóhivatalánál

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

RIPP LÁSZLÓ hitesszövegfordító, vállalkozásoknak magyarul németre és németre magyarra. Goethestr. 32. 8000 München 2.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL.

PARCELLA KG
INGATLAN — IMMOBILIEN

Ha Keszthelyen vagy környékén ingatlan kíván venni, keresse a PARCELLA KG irodáját.
Cím: H-8360 Keszthely, Kossuth u. 66.
☎ 0036 82 16 515 FAX 0036 82 16 919.

OTP - IKKA AJÁNDÉKSZOLGÁLAT

Forintátutalások: 100 DM = 4443.55 Ft.
DM átutalások privát devizakontóra.
Rendszeres támogatások átutalása.

* Karácsonyi ajándékcsoomagok: *
min. 100.— DM.

TV és videók ITT, Siemens gyártmányok háztartási- és konyhai gépek nagy választékban.

Lada Samara 2109 13.842.— DM
Lada Samara 21093 14.780.— DM

Kérje részletes árjegyzékünket!

MAGNUS 6072 Dreieich-Offenthal
Postfach 60 11 02
G M B H ☎ (060 74) 6 70 66

A KERESZT

A St. Pol-i püspök felelősségre kellett vonja egy papját, aki egy kényes közügyben véleményét nyilvánított — paptársai nevében is.
— Hogyan állíthatja, hogy a klérus nevében szól, amikor senkit sem kérdezett meg?
— Megkérdeztem a keresztet — válaszolta a túlbuzgó lelkész.
— Helyesen tette! De akkor csupán azt lett volna szabad mondania önnek, amit a kereszt mondott...

*

MEGHATÁROZÁSOK

Filozófia: ha az ember egy elsötétített szobában fekete macskát keres bekötött szemmel.

Metafizika: Ha az ember egy elsötétített szobában fekete macskát keres bekötött szemmel, ami nincs is itt.

Teológia: ha az ember egy elsötétített szobában fekete macskát keres bekötött szemmel, ami nincs is itt, de a kereső állítja, hogy megvan.

APRÓHIRDETÉSEK

A kastli Magyar Gimnázium titkárát keres az igazgatóságra. Magyar, német és angol nyelvtudás, valamint jó gépirási képesség elengedhetetlen feltétel. Érdeklődni lehet: Ung. Gymnasium — Direktor, Klosterburg 2, D-8455 Kastl, ☎ (096 25) 80 91 02.

Cecilia Boucher-Szakolczay, hitesszövegfordító, vállalkozás magyarra és magyarra franciára fordításokat. Cím: Rue de Bosquet 7, B-7090 Braine-le-Comte. Tel.: 0032 67 55 39 78.

Keresem annak az 50—50 éves korú férfinek ismerettségét, aki a hátralévő idejét nem magányban szeretné leélni és kíván valakivel jóban, rosszban együtt lenni. Sportos, 170 cm-nél nem alacsonyabb és csak komoly szándékúak fényképes levelét várom. Magamról: 54 éves, 160/56, házias, egyedül élő asszony vagyok. Csak Németországban élők válaszoljanak. Jelige: „Talán még megtaláljuk egymást!”.

Kedvező szállások Nyugat-Európában!

Szabadsága idejére összkomfortos lakásokat bérelhet személyenként 12.— és 30.— DM közötti áron. A 100 oldalas és kb. ezer lakást tartalmazó prospektust 10.— DM-ért megrendelheti az alábbi címen: Kirchenforum für Ungarn, Postfach 64 15, CH-6000 Luzern 6. (4 10.— DM-et kérjük borítékban küldeni, vagy postacsekentőnkra befizetni: Luzern, 60-85911-2.)

NAGY SIKER! — MÉG KAPHATÓ!

Virt László könyve: Katolikus kisebbség Erdélyben. 150 oldalon gazdag képanyaggal. A könyvhöz Tempfli József nagyváradi püspök írt ajánlást. Ára: 15.— DM, amit borítékban az alábbi címre kérünk megküldeni: Kirchenforum für Ungarn, Postfach 64 15, CH-6000 Luzern 6, vagy postacsekentőnkra befizetni: Luzern, 60-85911-2.

Erdélyben, Sepsiszentgyörgyön családi ház eladó. Ára: 25.000.— DM. ☎ (0221) 76 65 73 vagy 76 26 05.

Olcso fogpótlás! Korona, híd, fémből, porcelánból, protézis 10 nap alatt elkészül, miközben Ön Harkányban üdül. Érdeklődjön, megéri! ☎ (0036) 723 5984.

Farnady Gyula, kérlek jelentkez az alábbi jelígen a kiadónál. Jelige: „Egy budapesti úrnő!”.

Női fodrász szeretne Németországban vagy Svájcban dolgozni. Szabó Zsigmondné, H-2100 Gödöllő, Lázár Vilmos út 38. Telefon: (0036) 28 30 090.

Svájcban élő 60-as hölgy, svájci állampolgár! Fényképes levelét várom annak a korrekt férfinak, aki békességre vágyik. Jelige: „Remény!”.

Magyar hölgy, 46 éves, német állampolgár, keresi korban hozzáillő férfi ismerettségét. Jelige: „Stuttgart!”.

Keresem azt a róm. kat., bárhol élő nőt 35 éves korig, aki a feleségem lenne. 31 éves, magas, értelmiségi, magyar fiatalember vagyok. Jelige: „Bizalom!”.

Stuttgartban élő, egészségi gondokkal küzdő, 40 éves, diplomás német férfi, elfoglaltsága miatt ezúton keres egy hölgyet, aki a háztartásban segítene. Megértés esetén házasság is lehetséges. Jelige: „Kölcsönös segítség!”.

Budán, közel a Várhoz és metróhoz modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájv).

Budapesten élő, jóképű, csinos, 28 éves, erdélyi magyar lány társat keres házasság céljából. Jelige: „Kölcsönös bizalom!”.

JOGOSÍTVÁNY! TANFOLYAM
ÉS VIZSGA MAGYARUL!

Gyors, alapos, eredményes! Tanfolyam teherautóra is! Oktató: Farkas Béla, cím: Fahrschule Schechinger, Lindwurmstr. 60, 8000 München 2. Tel.: 77 66 82
15.00 — 19.00 óráig.

„T E T E N Y” Ungarische Spezialitäten

— Inh.: O. Bayer —

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2

Telefon: (0 89) 1 29 63 93 és 4 30 44 98

NYITVATARTÁSI IDŐ:
esütörtökön és pénteken 8.30 — 18.00 óráig,
szombaton 9.00 — 13.00 óráig.

Somlói juhark	8.90
Balaton olaszrizling	1 liter 5.70
Balaton kékfrankos	1 liter 5.70
Debrői hárslevelű	6.80
Budaörsi kéknyelű	7.20
Budaörsi szürkebarát	7.30
Soproni kékfrankos	6.80
Villányi burgundi	7.30
Csopaki rizling	6.80
Zöldszilváni	7.30
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji szamorodni	12.50
Vilmos körtepalinka	24.50
Kecskeméti barackpalinka	27.—
Cseresznyealinka	24.50
Kosher szilvapalinka	32.—
Beverage Bitters (Unicum) 0.5 liter	16.—
Pick szalámi	1 kg 27.—
Csabai	1 kg 25.—
Gyulai	1 kg 23.—
Házi kolbász	1 kg 22.—
Dzsinzsajt	1 kg 12.50
Véres májas hurka	1 kg 12.50
Tarhonya, kockatészta	1/2 kg 3.80
Paprika káposztával	0.7 liter 4.90
Paprika káposztával	2 liter 10.50

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTEKBA.

olcso áron raktárról. Kérje árlistánkat.
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0 911) 35 78 21
Virchowstr. 45. D-8500 Nürnberg 10

CSOMAGKÜLDÉS ERDÉLYBE!

Miután a Palatinus-céggel együttműködésben hiányosságok mutatkoztak, a budapesti Máltai Lovagrend Szeretetszolgálatát kérjük meg a csomagküldemények lebonyolítására. Ők ezt Kozma Imre plébános vezetésével szeretettel elvállalták.

● 12 kilós csomagot szállítanak ki a megadott címre (nem postán küldik!)

● Átfutási idő: 4—6 hét.

● A csomag ára: 120.— DM.

● Megrendelhető: Kath. Ungarnseelsorge, „Sonderkonto Erdély”. Kontószám: 1144 99-803. BLZ: 700 100 80.

Életünk adminisztráció.

APOLLO

DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat és hurcolkodás. Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúrra — légiszállítás is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!

Magyaroknak érdekvélemény!

APOLLO Demenagement

APOLLO DEMENAGEMENT

7, route des Jeunes, CH-1211 Genève 26

Telefon: 022 / 43 22 46

Magyarul is beszélünk!

Privát cím: Keresztes László

58, route Veyrier,

CH-1227 Carouge / Genève

☎ 022 T / T 42 98 36 (este 7 óra után)

FAX 300 14 26

Magyarországi képviselőnk:

Éles Apollo kft

H-1221 Budapest XII. ker. Ringló u. 97

Telefon: 226 32 90

RÁTH MÁRTA, hitesszövegfordító és tolmács, magyar-német és német-magyar fordításokat vállal.

St.-Veit-Str. 6, 8000 München 80.

Telefon: (0 89) 4 36 23 50.

TÜTTÖSY ERNŐ új könyve:

JOG ÉS ÖKÖLJOG

A közel 300 oldalas jogi vonatkozású tanulmányok, cikkek gyűjteménye eligazítás abban a megalázó jogi dzsungelben, mely 1945 óta Magyarországon megteremtette az ököljog társadalmát. A budapesti kiadású könyv külföldön a szerző címén kapható: 3 ave. Lambeau, B-1200 Bruxelles. Ára: 10.— US \$. Légitpostával: 15.— DM.

ÚTBAN EURÓPA FELÉ

Remények és távolságok.

Nyugaton élő magyar szakemberek tanulmányai Magyarországi európai integrációjáról. A húsvét hetében Győr-Pannónhalmán megrendezett 33. Magyar Pax Romana kongresszus előadásainak tanulmányformában feldolgozott gyűjteményes kötet (a római Katolikus Szemle 1991. évi 1. és 2. száma).

Megrendelhető: külföldön a KMÉM főtájkarságán, Oberföhringer Str. 40, D-8000 München 81, vagy a Katolikus Magyar Sajtó Munkaközösségnél, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60. Ára: 25.— DM.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, 4408 55. Street NE, CALGARY AB T1Y 4B7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „ÉLETÜNK”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is München postázzuk.

ŐSZI KÖNYVAJÁNLATAINK!

(Áraink átlagos 33%-os csökkentésével)

	DM
BATTHYÁNY ÉLETE képekben, dokumentumokban	40.—
BOULAD SJ: Az önátadás fényében	12.40
DE ROSA SJ: Vallások, szekták és a kereszténység	16.60
GYÖRGY: Üdvözlő Oltárszentség. Elmélkedések	9.—
HETÉNYI: Beszélgetés a Mesterrel. Ifjúsági imakönyv	22.—
HOZSANNA, Ima- és énekeskönyv	12.80
INNEN ÉS TÚL, Verseik az Isten-kereső emberről	15.60
KIS BIBLIAI ATLASZ	19.80
LE TOURNEAU: Isten Műve, Opus Dei	15.20
II. JÁNOS PÁL beszédei magyarországi látogatásán	6.40
NYÍRI: A filozófiai gondolkodás fejlődése	22.40
ÚTBAN EURÓPA FELÉ, Az első hazai Pax Romana Kongresszus	25.—
WOJTYLA: A hit K. Szt. János szerint (a pápa disszertációja)	16.60

A hazai és külföldi katolikus kiadványokat a leggyorsabban szállítja számlával a Katolikus Magyar Sajtó Munkaközösség, német rövidítéssel KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60. Telefon: (0 89) 8 64 44 24; FAX: (0 89) 8 64 35 73.

Örömmel küldjük új árjegyzékünket, és várjuk megrendelését!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkészszög
Landwehrstraße 66 · 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészszög
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegation
Landwehrstraße 66 · 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—
ELŐFIZETÉS:

Az Életünköt a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni! Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúrra légitpostával DM 40.—
Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgironum München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70
Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.
Erscheint einmal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferehenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei. — A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkötőnkra, hanem postacsekentőnkre kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto, Postgironum München, Konto-Nr. 606 50 - 803.

HIRDESEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1990. október 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés
ára soronként (kb. 40 betű) DM 6.—
Jelige portóval DM 6.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti hirdetések soronként DM 9.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 18.—
Keretben megkezdett 5 cm-ként DM 12.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásután háromszori hirdetés esetén
10 százalékos kedvezmény.
Egymásután hatszori hirdetés esetén
20 százalékos kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25% kedvezmény.

Hirdetéseket határideje minden hónap 15-e befizetve!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldjük vissza.

Hívatalos órák a hirdetésekkel kapcsolatban: hétfőtől — péntekig, 10.00 — 15.00 óra között. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ezidőben érdeklődjenek telefonon.

DIÓSZEGHY TIBOR, hitesszövegfordító és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249, D-4240 Neuss. Telefon: (021 01) 54 13 17.

HARGITA PANZIO

BÉCSBEN a Mariahilferstr.-Andreasgasse sarkán. Székely faragott bútor berendezéssel várja Önt egy családi hangulat. Szobafoglalás telefonon: 0043 / 222 / 96 19 28 és 932 85 64. A-1070 Wien Andreasgasse 1/8.